

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

27.05.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Financebg.com

✓ Повече ли са две пенсии от една

На финалната права са промените в Кодекса за социално осигуряване, които да дадат отговор на въпроса, който вълнува бъдещите пенсионери – две пенсии дали са повече, или по-малко от една? В момента са на етап „оценка на въздействието“. До горещата тема и необходимостта от нови законови поправки се стигна, тъй като, според сега действащите правила, ако хората изберат да си запазят парите в частен пенсионен фонд, Националният осигурителен институт им намалява с 20% държавната пенсия. Според експертите коефициентът на редукация може да се свие наполовина. Социалният министър Деница Сачева обяви преди дни, че държавата обмисля промени във връзка с втората пенсия, за да не се ощетяват пенсионерите. Повече ли са две пенсии от една.

Според сега действащия Кодекс за социално осигуряване държавната пенсия от така наречения първи солидарен стълб на пенсионната система се намалява средно с 20 процента за родените след 31-ви декември 1959-а година българи заради това, че те задължително се осигуряват в универсален пенсионен фонд, откъдето ще получават втора пенсия. Редукцията се получава по следния начин в резултат на съотношение в разпределението на вноската за пенсия в държавния и в частен фонд. Така обаче цели групи бъдещи пенсионери се ощетяват несправедливо, категорични са експертите и от бизнеса, и от синдикатите, и от Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване.

Първите масови плащания на пенсии от така наречения втори стълб на пенсионната система от частните фондове предстоят за 17 000 жени през 2021-ва година, обясни председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев:

„Родените януари 1960 г. би следвало да могат да се пенсионират през септември 2021-ва година. В момента, според прилагането на действащата нормативна уредба, има една несправедлива редукация за тези, а и за следващите кохорти пенсионери, за всички родени след 1959-а година. Намалението на първата пенсия, която ще се получава от НОИ, е около 20%. Нашите изчисления показват, че би било справедливо да бъде намалена много по-малко – с около 7%“.

А защо, според него, ако не се направи нужната промяна, биха били несправедливо по-малки:

„Поради сега действащите правила, на хората им се намалява първата пенсия за целия период на техния трудов стаж, под предлог, че те са внасяли, през определен период от трудовия си стаж, осигурителната си вноска не само в НОИ – в първия стълб, а и в пенсионните фондове“, информира bnr.bg.

По думите на Велев това е едната несправедливост, която се забелязва най-лесно:

„Има още несправедливости, защото при болнични и майчинство не внасят в първия стълб и родените преди 60-а година, и родените след 59-а година, но на едните им се брои за принос, а на другите – не. ... Най-важно е, че първата пенсия се покрива не само от осигуровки, но и от субсидия от бюджета.“ около една трета от пенсиите от първия стълб от НОИ, които в момента са единствени, се плащат със субсидия от бюджета, за което имат принос и хората, които са съвестни данъкоплатци и са родени след 1959-а година, но това не се отчита при редукацията на първата им пенсия“. Повече ли са две пенсии от една.

Велев беше категоричен, че като се отчетат всички тези фактори, е справедливо коефициентът на редукация да е три пъти по-малък от сегашния. Според него е недалновидно да се разклаща доверието в частните фондове. Аргументът е, че има 2,8 млн. осигурени, близо 2,2 млн. пенсионери и 500 000 заети в бюджетната сфера.

Другият спорен въпрос е дали да се коригира срокът, в който хората могат да решат искат ли да получават втора пенсия, или да си прехвърлят всички суми само в НОИ. Сега срокът е 5 години преди пенсиониране, КНСБ предлага срокът да е три години, а има и идеи това да става до последно – непосредствено преди пенсионирането.

Според самите пенсионни компании са наложителни промени, за да не се ощетяват несправедливо хората. Членът на Управителния съвет на Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване Даниела Петкова в коментар докъде е стигнала работата по промените в закона:

„Във връзка с дискусиата за оценка на въздействието, опряхме до проблема, по който министър Деница Сачева доста по-активно говори, това е проблемът с несправедливото намаляване на първата пенсия на хората, които имат втори стълб, което е несправедливо, но и не е съгласно изискванията на закона“.

Тя посочи пример за този проблем:

„Не е редно за месеците, в които жените са били в отпуск по майчинство, да се намалява техният осигурителен доход и така да се намалява тяхната държавна пенсия“.

Същото това се отнася за хора в дълг болничен, за безработните и за всички, за които по някаква причина техните работодатели не са превели вноските във втория стълб:

„Има и нещо, което е още по-несправедливо за хората. Неправилно намаленият индивидуален коефициент се прилага за целия трудов стаж на хората“.

Що се отнася до срока, в който хората могат да правят избор за осигуровките си, Петкова посочи:

„Трябва правото за прехвърляне да не се ограничава до момента на пенсионирането“.

[В. Монитор](#)

✓ БГ икономиката завъртя на 50%, прогнозираят тотален рестарт през юли

Българската икономика вече работи с половината от капацитета си и ще претърпи тотален рестарт през юли, когато заводите ни ще заработят на пълен обем, прогнозираха експерти пред „Монитор“. „Индустрията ни е силно зависима от производството в чужбина, но заводите ни са възстановили производството си между 50 и 90%.

Оптимизъм има заради разхлабването на мерките след успехите на здравното поле“, коментира Добрин Иванов от Асоциацията на индустриалния капитал в България. Гордостта на индустрията ни – големите фирми доставчици в автомобилостроенето, които затвориха за кратко в края на март и началото на април, вече работят, но не в пълен обем. Потреблението на стоки за дълготрайна употреба, сред тях най-ярък пример са автомобилите, се отлага, складовете са пълни и за да има производство е необходимо потребление, което се очаква да се „отпуши“ през следващите два месеца.

Най-силно засегнат е малкият и среден бизнес, който е поставен под риск от загуба на доходи, на обучени кадри и необратимо излизане от пазара, както и поради по-малката възможност да се възползват от социална защита. Именно в тази посока са насочени голяма част от мерките на правителството, ако не за увеличаване, то поне за запазване на нивото на заетост и потребление. Държавната помощ за заплати, известна още като „60 към 40“, цели да няма намаляване на доходите, от друга страна пък са мерките за наливане на ликвидност, като безлихвени кредити, гаранции за заеми на фирми и др. „Мерките са добри, използват се в целия свят, но се забави приложението във времето. Едва 30 млн. лева са изплатени по подпомагането на фирмите за заплатите, всичко останало е в подготвителен етап“, смята Иванов и допълва, че наливането на пари е безполезно при фалирали фирми.

Към март обаче индустриалният сектор у нас се справя добре, като спадът е между 6-7% на годишна база. За сравнение в Словакия спадът е близо 20%, а в Румъния - около 14 на сто. Прогнозите са, че спадът на българската икономика през 2020 г. ще достигне 6%, коментира регионалният икономист в „Кофас груп“ Грегорж Шилевич. С подобряването на състоянието на икономиките на основните търговски партньори се предвижда растежът да бъде подкрепен от възстановяването на износа, впоследствие и на инвестициите. На тримесечна база ръстът на БВП на България до края на март е 0.3%, с Румъния сме единствените страни в Централна и Източна Европа (ЦИЕ), които бележат растеж на икономиката. Други страни, като Унгария, Литва, Полша, Словакия и Чехия, отчитат свиване между 0.2 на сто в Литва и 5.4% в Словакия.

Свитото потребление, затруднената работа, намалението в доходите и залежалата стока действат като спирачки за родното производство. По данни на Националния статистически институт през март 2020 г. се отчитат спадове на годишна база в индустрията (-6.9%) и в строителството (-14%). Потреблението през март 2020 г. също спада с 14.6%. Към момента се отчита по-малък негативен ефект за индустрията, в сравнение със сектора на услугите, който беше засегнат в по-висока степен от ограничителни мерки. Настъпилата ситуация се отрази както на обема, така и на структурата на потреблението. При потреблението има растеж при храните, както и при фармацевтика и медицински стоки. Растат и продажбите по интернет. Най-голям спад има при покупките на дрехи и обувки (63.1%), компютърна и комуникационна техника (40.4%), горива (37.1%), битова техника и мебели (19.8%). По предварителни сезонно изгледани данни на НСИ през март 2020 г. при оборота в раздел „Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети“ по съпоставими цени се наблюдава спад с 18.1% спрямо предходния месец. През март 2020 г. е регистриран спад на оборота спрямо предходния месец при търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали - с 36.7%, и в търговията на дребно с нехранителни стоки, без търговията с автомобилни горива и смазочни материали - с 25.6%. Увеличение на оборота е регистрирано в търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия - с 1.9%. Експертите очакват страните в ЦИЕ да отчетат среден спад от 5.8% на БВП през 2020 г. Според данните през втората половина на годината може да има леко подобрене в глобален мащаб, но то няма да промени сценария за изпадане в рецесия. Друг сценарий предвижда втори пик на пандемията, който отново да наложи карантина и затваряне на производствата.

Отпадането на едно по едно на ограниченията заради епидемията е ключово за потреблението, коментират експертите. Добрата новина за сектор ресторантьорство и хотелиерство от вчера е, че от 1 юни заведенията на закрито също ще отворят.

В момента ресторанти и кафенета работят с 45-50% от външните места, каза за „Монитор“ Ричард Алибегов от асоциацията на заведенията. „Имаме уверение от министър Ангелкова, че от 1 юни ще отворят и закритите части на заведенията - пак с ограничения от 1,5 метра отстояние между масите. Може да има промяна - вместо 4, седящите на една маса да са 6 и най-вероятно от 15 юни ще отворят нощните заведения и всички клубове в България като цяло“, обяви той. Около 50% са възобновили работата заведенията, а около 20% вече са фалирали въпреки адекватните мерки на правителството. Според Алибегов повече фалити може да се очакват през октомври месец, защото лятото се избутва някак с работата на градините.

✓ БГ икономиката завъртя, чакаме рестарт

Българската икономика вече работи с половината от капацитета си и ще претърпи тотален рестарт през юли, когато заводите ни ще заработят на пълен обем, прогнозираха експерти пред „Монитор“. „Индустрията ни е силно зависима от производството в чужбина, но заводите ни са възстановили производството си между 50 и 90%.

Оптимизъм има заради разхлабването на мерките след успехите на здравното поле“, коментира Добрин Иванов от Асоциацията на индустриалния капитал в България. Гордостта на индустрията ни – големите фирми доставчици в автомобилостроенето, които затвориха за кратко в края на март и началото на април, вече работят, но не в пълен обем. Потреблението на стоки за дълготрайна употреба, сред тях най-ярък пример са автомобилите, се отлага, складовете са пълни и за да има производство е необходимо потребление, което се очаква да се „отпуши“ през следващите два месеца.

Най-силно засегнат е малкият и среден бизнес, който е поставен под риск от загуба на доходи, на обучени кадри и необратимо излизане от пазара, както и поради по-малката възможност да се възползват от социална защита. Именно в тази посока са насочени голяма част от мерките на правителството, ако не за увеличаване, то поне за запазване на нивото на заетост и потребление.

Държавната помощ за заплати, известна още като „60 към 40“, цели да няма намаляване на доходите, от друга страна пък са мерките за наливане на ликвидност, като безлихвени кредити, гаранции за заеми на фирми и др.

„Мерките са добри, използват се в целия свят, но се забави приложението във времето. Едва 30 млн. лева са изплатени по подпомагането на фирмите за заплатите, всичко останало е в подготвителен етап“, смята Иванов и допълва, че наливването на пари е безполезно при фалирала фирми.

Към март обаче индустриалният сектор у нас се справя добре, като спадът е между 6-7% на годишна база. За сравнение в Словакия спадът е близо 20%, а в Румъния - около 14 на сто. Прогнозите са, че спадът на българската икономика през 2020 г. ще достигне 6%, коментира регионалният икономист в „Кофас груп“ Грегорж Шилевич.

Свитото потребление, затруднената работа, намалението в доходите и залежалата стока действат като спирачки за родното производство. По данни на Националния статистически институт през март 2020 г. се отчитат спадове на годишна база в индустрията (-6.9%) и в строителството (-14%). Потреблението през март 2020 г. също спада с 14.6%.

Отпадането на едно по едно на ограниченията заради епидемията е ключово за потреблението, коментират експертите. Добрата новина за сектор ресторантьорство и хотелиерство от вчера е, че от 1 юни заведенията на закрито също ще отворят.

„Имаме уверение от министър Ангелкова, че от 1 юни ще отворят и закритите части на заведенията - пак с ограничения от 1,5 метра отстояние между масите. Може да има промяна - вместо 4, сеядщите на една маса да са 6 и най-вероятно от 15 юни ще отворят нощните заведения и всички клубове в България като цяло“, обяви той. Около 50% са възобновили работата заведения, а около 20% вече са фалирала въпреки адекватните мерки на правителството.

Според Ричард Алибегов повече фалити може да се очакват през октомври месец, защото лятото се избутва някак с работата на градините.

[БГ Предприемач](#)

✓ АИКБ обявява началото на номинациите за годишните награди „Икономика на светло“ за 2019, Срокът за изпращане на номинации е до 31.07.2020 г.

АИКБ обявява началото на номинациите за годишните награди „Икономика на светло“ за 2019 Наградите са част от цялостната дейност на АИКБ за повишаване обществената нетърпимост към неформалната икономика, поощряване предприемането на активни действия в тази посока и популяризиране градивната роля на бизнеса в обществото за подобряване на социално-икономическата среда.

Призът „Икономика на светло“ за 2019 г. ще се присъди в три категории:

За нормативен акт или административна практика, които водят до ограничаване на сивата икономика и подобряване на бизнес средата.

За личност или организация, допринесла за ограничаване и превенция на неформалната икономика посредством активна позиция.

За журналист или медия, допринесли за промяна на обществените нагласи към нетърпимост към неформалната икономика.

Съгласно приетия [регламент](#), номинации се правят от членовете на АИКБ, социалните партньори, членовете на Обществения съвет „Икономика на светло“, медиите.

Цялата информация за конкурса и формуляр за номиниране ще намерите [ТУК...](#)

Важни обществено-икономически и политически теми

Investor.bg

✓ Здравният министър утвърди отварянето на закритите части на заведенията от 1 юни

От днес се разрешават и културно-развлекателни мероприятия при ограничено използване на капацитета им

От 1 юни се разрешават посещенията в закрити площи на ресторанти, заведения за бързо хранене, питейни заведения и кафе-сладкарници, става ясно от заповед на министъра на здравеопазването Кирил Ананиев, с която отпадат част от мерките, въведени заради COVID-19.

От началото на следващия месец се разрешават и посещенията на детски и спортни съоръжения на закрито, увеселителни и игрални зали, включително в търговски центрове тип мол, и барове, с изключение на дискотеки, пиано-барове и нощни барове, съобщава пресцентърът на здравното министерство.

Считано от 26 май, се разрешават културно-развлекателни мероприятия (театри, концерти, сценични прояви, занятия от танцовото, творческото и музикално изкуство, както и занимални от юридически и физически лица и други) при заетост на местата до 30% от общия им капацитет на закрито и до 50% от общия им капацитет на открито. Максималният капацитет на използване на залите (читалища, детски комплекси, културни домове, младежки центрове, училищни салони и зали, частни обекти, военни клубове и други) според квадратурата на помещението е не повече на един човек на 4 кв. м площ при заетост на местата не повече от 20 души за груповите занимания.

От днес се разрешават и индивидуалните и колективните спортни занимания за закрито и на открито без състезателен характер, без публика за деца до 18-годишна възраст, а от 1 юни се възобновяват всички извънкласни занимания като занимални, клубове, детски центрове и други.

От 5 юни може да започне първенството за първа и втора професионална футболна лига без публика. Допуска се и възстановяването на тренировъчния процес за спортистите в Програмата за олимпийска подготовка за 2021 г. единствено в определените за целта специализирани спортни бази.

Провеждането на масови научни мероприятия като конференции и симпозиуми остава забранено, както и свижданията в лечебни заведения. Часовият диапазон от 8,30 до 10,30 ч. всеки ден, в който само възрастни хора над 60 години могат да посещават хранителните магазини и аптеките, остава в сила.

✓ ЦИК изготви пътна карта за дистанционно електронно гласуване

След анализ на резултатите Комисията ще даде препоръки към законодателя дали то да бъде въведено в изборите
Централната избирателна комисия (ЦИК) вече е готова с пътна карта за дистанционно електронно гласуване. Тя е за период от 2020 до 2023 г. и в нея са разписани основните стъпки, които ЦИК ще предприеме. Това каза по БНР говорителят на Комисията Александър Андреев.

"В пътната карта са разписани основните стъпки, които ЦИК ще следва да предприеме, за да може осъществи експерименталното дистанционно електронно гласуване", каза той.

Експерименталното дистанционно електронно гласуване трябва да бъде проведено в три избора, включително и в частични избори.

"Въз основа на тези избори и резултатите от тях ЦИК ще следва да изработи анализ, с който да установи какви са предизвикателствата пред електронното дистанционно гласуване и да прецени законодателят дали то да бъде въведено в изборите", каза Андреев.

Първоначалният етап е изработването и одобряването на техническото задание в партньорство с Държавната агенция за електронно управление.

Пътната карта обхваща период от 2020 до 2023 г.

"Това, което очакваме да бъде на първо място, е да бъде изградена системата, за да могат да бъдат проведени експерименталните гласувания в рамките на предстоящите следващи избори и по този начин да се установят резултатите от това експериментално дистанционно електронно гласуване", посочи той.

В края на пътната карта очакваме да имаме един положителен резултат, който да анализираме и на основата на него да направим и евентуални препоръки към законодателя, каза Александър Андреев.

✓ Договорите до 120 дни за прибиране на реколтата вече се предоставят и онлайн

И тютюнопроизводителите могат да заявяват по електронен път трудови договори за наемане трайно безработни за сезонна работа

От 26 май земеделските стопани и тютюнопроизводителите могат да заявяват по електронен път и трудови договори за наемане до 120 дни на трайно безработни за сезонна селскостопанска работа. Това е третият вид трудов договор, създаден специално за осигуряване на работна ръка за прибиране на реколтата в селското стопанство.

Новата възможност се регламентира с последните поправки в Закона за здравето и ще важи до края на октомври тази година.

От [сайта на Главната инспекция по труда могат да се изтеглят](#) новите трудови договори, за да се наемат хора в трудоспособна възраст на месечно социално подпомагане, които не са включени в програми за заетост. Така няма да е необходимо те да полагат общественополезен труд, за да заработят помощите си.

Всеки от договорите е с уникален идентификационен код.

Не е необходимо да се плащат предварително осигурителните вноски. Наетите социално слаби няма да губят социалните си помощи. Земеделците могат да наемат за повече от един ден и безработни. Те също не губят правото си на обезщетение.

Остават в сила и едnodневните трудови договори за работа в селското стопанство.

От началото на годината до момента са регистрирани над 73 хиляди едnodневни договори, заявени са от 564-ма земеделци, отглеждащи предимно лозя, ябълки, лавандула. Още 66 земеделци са заявили 2500 договора за повече от един ден, основно за прибиране на розовия цвят.

✓ Коронавирусът е стрестест, с който много лидери не успяват да се справят

Защитният ефект от "митинга около знамето" започва да избледнява

Ако лидерът има политическа слабост, то новият коронавирус вече я е намерил, пише Bloomberg в свой анализ.

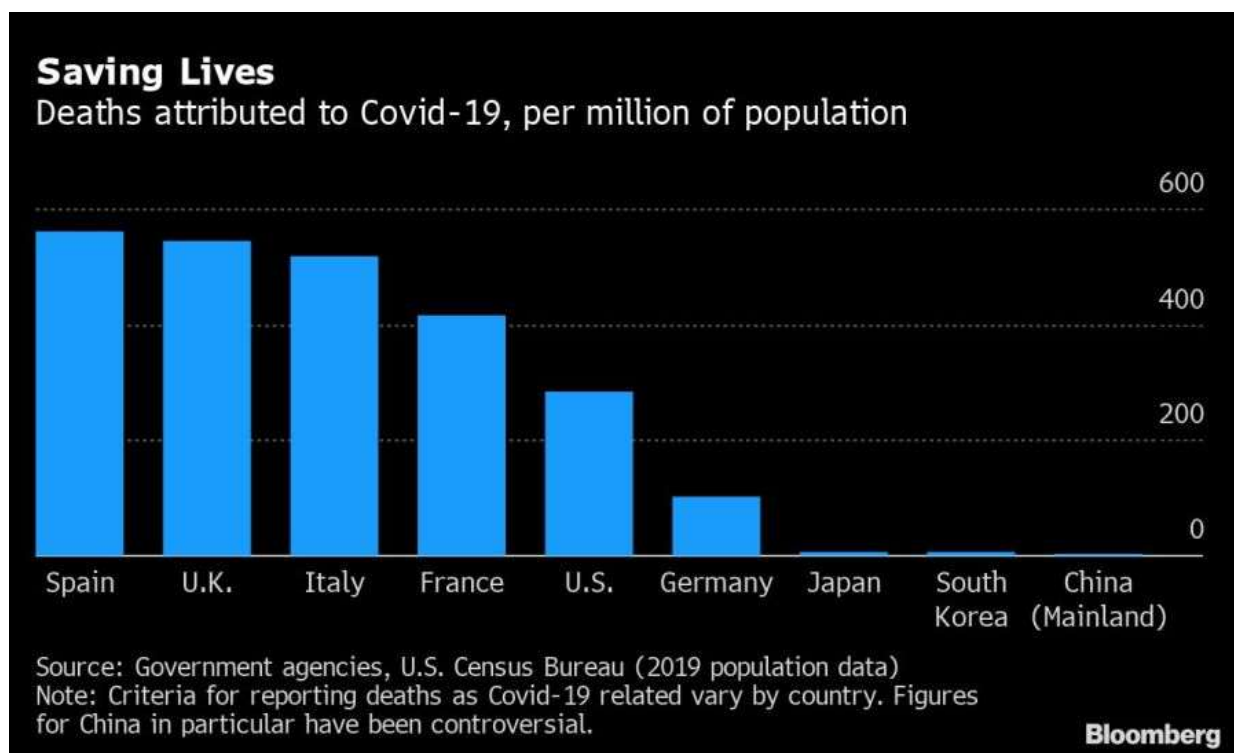
Рано е държавите да се оценяват по отговора им на пандемията, чийто жизнен цикъл ще продължи вероятно години.

Ясно е обаче, че някои не се възползваха от времето, което имаха да се подготвят и да действат на ранен етап.

В Китай вирусът разкри вредно пристрастяване към секретността, споделена от местните власти и от президента Си Дзинпин. Британският подход на премиера Борис Джонсън към политиката струва не само време, но и почти живота му. В САЩ хаотичният стил на управление и политизирането на епидемията от президента Доналд Тръмп изглежда възпрепятства бързия и координиран федерален отговор.

Във вечния дебат за това дали лидерите имат значение при вземането на решения в исторически план отговорът от първите няколко месеца на 2020 г. е „да“, казва Франсоа Хайсбург, бивш служител във френските министерства на външните работи и отбраната, който сега съветва Международния институт за стратегически изследвания в Лондон.

Към момента смъртните случаи, свързани с вируса, са над 330 хил., глобалните вериги на доставки са нарушени, а милиони работни места – унищожени. Оценка на Bloomberg Economics, базирана на оптимистични сценарии за възстановяване, предвижда пандемията да изтрие 6 трлн. долара от глобалната икономика.

Графика: Bloomberg

Голяма част от политическото въздействие на допуснатите грешки досега се затъмняваше от ефекта на „митинга около знамето“, който - с малки изключения - предпазва лидерите от критики и води до ръст на популярността им. Този модел е познат и от времето на войната, но защитният ефект започва да избледнява.

Лидерът на опозиционната партия във Великобритания Киър Стармър нападна премиера Борис Джонсън в парламента заради закъснението му да защити домовете за грижи за възрастни от вируса, както и с разширяване на тестването. Сега Джонсън закъснява и с въвеждането на политики за проследяване и изолация, които помогнаха на Германия и Южна Корея да контролират пандемията.

Контрастът между ранните усилия на Джонсън за борба с вируса и тези на Германия, водени от обучения химик и канцлер Ангела Меркел, е забележителен. Вирусът беше открит и в двете страни в края на януари, но до началото на март - време, в което Джонсън все още правеше шоу сред тълпите, Германия спешно пазаруваше предпазно оборудване и разработваше тестове за масово производство.

Броят на смъртните случаи от Covid-19 на милион жители вече е четири пъти по-голям в САЩ, отколкото в Германия.

Все пак Борис Джонсън се опира на учените и направи голяма стъпка към деполитизиране на кризата, като привлича вниманието към Националната здравна служба. Не и Тръмп обаче. Отвъд Атлантическия океан кризата засили

склонността на президента да отхвърля науката, да политизира най-техническите въпроси и да избягва международното сътрудничество. Той също заглушава всяко последователно федерално съобщение, като се налага в някои области, в които не бива да се налага, отказва се от отговорност в други, за които би трябвало да носи отговорност, и отклонява вниманието към други въпроси с десетки твитове в рамките на ден.

Не е ясно дали избирателите ще видят произтичащия хаос като провал от страна на Тръмп, когато решат дали да го преизбират на 3 ноември. В скорошно проучване на университета Quinnipiac половината от регистрираните избиратели заявяват, че ще подкрепят демократът Джо Байдън срещу 39%, които са за Тръмп.

Отговорът на Китай разкри две основни слабости на президента Си Дзинпин и едностранната система, която той ръководи, според Уили Лам, доцент в Центъра за изследвания на Китай в Китайския университет в Хонконг. Първата е липса на прозрачност – от длъжностните лица на ниските нива, които не желаят да предават лоши новини нагоре от страх да не навредят на кариерата си, до Си и други партийни лидери, решени да представят само успеха на страната.

Закъснението и криенето на вируса преди разпространението му в чужбина струва на Си международната мека сила, коментира Лам. Това предаде още боеприпаси в ръцете на Тръмп, който се опитва да прехвърли вината за смъртните случаи в САЩ на Китай.

Втората слабост е разчитането на Комунистическата партия да даде тласък за бърз икономически растеж, което също може да се окаже вредно, според Лам. Глобалната рецесия прави невъзможен планираният просперитет, допълва анализаторът.

Правителството в Пекин вече изостави целта за твърд растеж, което отразява загрижеността за икономиката. В знак на геополитическите последици Китай пак прави опит да въведе закон за националната сигурност в Хонконг, с който на практика се заобикаля законодателната власт на града.

В Индия министър-председателят Нарендра Модри запазва силната подкрепа на населението досега дори на фона на икономическите трудности заради 50-дневната блокада. И все пак популярността му е значително под тази на здравния министър, който насърчи мащабно тестване на населението в щата Керала много преди националното правителство да започне да действа през март.

Положението на президента на Бразилия Жаир Болсонаро изглежда малко по-сложно. Той „изгоря“ двама здравни министри по време на кризата и се сблъска челно с областните управители заради ограниченията.

Лидерството е само един фактор, който може да обясни огромните разлики във въздействието, което Covid-19 има в различните страни. Ясно се вижда, че, независимо дали нациите са имали скорошен опит с подобни епидемии, страните в Азия и Австралия отговориха по-структурирано на пандемията. Други фактори включват демографските характеристики на населението, гъстотата му, капацитет на здравната система и култура.

Все пак лидерството има ефект. В Русия репутацията на президента Владимир Путин в управлението на кризи се разруши - и то не непременно поради въздействието на новия коронавирус. Гневът се засилва заради щетите за икономиката, която според различни прогнози ще се свие с 5,5% през тази година. Правителствените каси вече страдат от ниските приходи от петрол, влошени от ценовата война на Русия със Саудитска Арабия, и санкциите, наложени след анексията на Крим през 2014 г. Същевременно Путин не е в състояние или не желае да освободи достатъчно средства, за да смекчи удара.

Неотдавнашно проучване на независимата агенция Levada даде на Путин 59% подкрепа, което е спад от 63% месец по-рано и е най-ниският му рейтинг от 2000 г. насам.

В Русия обаче, както и в някои други страни, може да е трудно да се отделят погрешните стъпки на лидерството от тези на държавата. Хайсбург, бившият френски служител, служи в комитета за подготовка за пандемии, когато Европа е заплашена от ТОРС през 2003 г. По негова препоръка Франция тогава купува 1,25 млрд. маски за лице, наред с други мерки, но той казва, че оттогава запасите не са поддържани.

Вместо да признае грешката и да я поправи, когато коронавирусът удари тази година, френското правителство прекара седмици да уверява, че маските не са полезни. Властният стил на управление на президента Еманюел Макрон изглежда засилва слабостта на френската държава.

[БНР](#)

✓ Дебат в Европарламента за сезонните работници

Дебат, посветен на сезонните работници от Източна Европа, се проведе в Комисията по заетост и социални въпроси на Европейския парламент.

На него стана ясно, че над 17 млн. европейски граждани работят в друга държава членка. А трансграничните работници са 1,7 млн. съобщи еврокомисарят по заетостта и социалните права Никола Шмит.

Евродепутатът Радан Кънев, който е член на комисията заяви, че е отправил питане за върнатите от Париж български сезонни работници:

„По-скоро става дума за хаос и липса на ясни правила, отколкото за някаква злонамереност. Интересът в случая със сезонните работници е взаимен – както богатите западни държави не могат да движат земеделието си без тях, така и в България, в Румъния, има множество хора, които разчитат на тези доходи. Така че тук не става дума за някакъв очевиден конфликт на интереси, по-скоро става дума за нужда от спокойно координирано действие, за да не бъдат изправяни тези хора пред подобни стресови ситуации“.

От своя страна Евродепутатът Драгош Пислару от „Обнови Европа“ съобщи, че в Нидерландия седмично има стотици случаи на заразени с Covid-19 сезонни работници поради липса на предпазни облекла.

Датският депутат от радикалната левица Николай Вилюмсен пък заяви, че полски и румънски работници на строеж в Копенхаген, който е посетил, получават много по-малко от датските си колеги, което важи и за медицинската защита.

✓ **Подготвят се протоколи за подновяване на туристическите пътувания**

Подготвяме протоколи за подновяване на туристическите пътувания, е казала министърът на туризма Николина Ангелкова във видеоконферентна връзка с посланиците на държавите членки на ЕС, акредитирани в България, съобщиха от Министерството на туризма.

Българското правителство и Министерството на туризма предприеха спешни практически мерки за смекчаване на кризата, причинена от пандемията от Covid-19 и в подкрепа на туристическата индустрия - една от най-пострадалите в създалата се ситуация, е отбелязала Ангелкова.

Нашите действия следват координирания недискриминационен подход за възстановяване на свободното движение в съответствие с Пакета на ЕС за транспорт и туризъм, е допълнила тя.

Работната онлайн дискуссия е била по инициатива на посланика на Хърватия у нас Ясна Огняновац в качеството ѝ на представляващ Хърватското председателство на Съвета на ЕС.

Ангелкова е посочила, че пандемията на коронавируса е безпрецедентна криза, която е предизвикала в отговор извънредни действия в защита на общественото здраве и живота на хората, както и за минимизиране на пораженията в икономиките. Нашата институция работи активно с останалите заинтересовани ведомства за подготовка на протоколи и стартиране на туристически пътувания без прилагане на карантина, е казала министър Ангелкова.

Тя е информирала подробно за стъпките за постепенно облекчаване на мерките срещу коронавируса, като е изтъкнала тези, които ще помогнат непосредствено на туристическия бизнес. Сред тях са подновяване работата на заведенията за хранене и на закрито от 1 юни при спазване на здравните и хигиенните мерки.

✓ **Отворена е регистрацията за "Дигитални новатори в образованието"**

От 26 до 30 май включително ще се извършва регистрацията за конкурса "Дигитални новатори в образованието", съобщиха от Министерството на образованието и науката.

Регистрацията ще става чрез подаването на Формуляр за кандидатстване, достъпен на адреса <http://www.bait.bg>; на страниците на <https://devstyler.io/> и на <https://uchiteli.bg/>.

В конкурса могат да участват всички учители, обучаващи ученици от първи до 12-и клас по всички учебни дисциплини, включени в учебните програми на МОН. Всеки учител може да бъде номиниран или да се самономинира, в една или в повече категории.

Целта на конкурса е да насърчи използването на добри практики в дистанционното обучение на учениците от първи до 12-и клас, да открий учители - дигитални новатори, да популяризира дистанционното обучение и да насърчи неговото използване като важна част от образователния процес.

Конкурсът "Дигитални новатори в образованието" се организира под патронажа на министъра на образованието и науката Красимир Вълчев.

✓ **СОС ще гласува в четвъртък проектите за култура и образование**

На заседание на Постоянната комисия по образование, култура, наука и културно многообразие към Столичната община, общинските съветници обсъдиха актуални и предстоящи дейности, свързани с подкрепа на столичните ученици.

Заместник-кметът по направление "Култура, образование, спорт и младежки дейности" на София доц. Тодор Чобанов представи отчет за изпълнение на едногодишния план за реализация на Стратегия за личностно развитие на децата и учениците в София за изминалата 2019-а. Той отбеляза, че по Програмата за развитие на физическото възпитание и спорта са реализирани 105 проекта на училища и детски градини на обща стойност 205 236 лв. В областта на извънкласни и извънучилищни дейности в областта на физическото възпитание и спорта са подкрепени 44 проекта на обща стойност 130 837 лева.

Тодор Чобанов отчете подпомагане на столичани деца и младежи в международни спортни форуми, както и осигуряване на медицински специалисти за здравните кабинети към училищата и градините.

Общинският съветник от "БСП за България" Калоян Паргов посочи на свой ред, че отчетът не бива да бъде само формален, а индикатор за напредъка и за това какви промени са преодолени. Той засегна въпросът за струпването на голям процент деца от ромския етнос в определени училища, като посочи, че по-добри резултати могат да бъдат постигнати при дисперсия на тези ученици в различни учебни заведения.

Заместник-кметът по образованието и културата подчерта, че за изминалата година са отпуснати общо 76 стипендии в областта на образованието, науката и изкуството. 69 са стипендиите на ученици, класирани на олимпиади и състезания в областта на спорта.

Проектите на решения, свързани с културата и образованието за следващия едногодишен програмен период, ще бъдат гласувани на предстоящото заседание в четвъртък на Столичния общински съвет.

✓ **Онлайн платформа за деца с увреждания ще заработи през есента**

20 на сто от децата с увреждания и специални образователни потребности са били изключени от дистанционното обучение не само заради липса на устройства за достъп до интернет, но и поради отсъствие на подходящи за тях учебни ресурси в онлайн среда.

По тази причина УНИЦЕФ България, просветното министерство и Центърът за приобщаващо образование в София разработват онлайн платформа с образователно съдържание за тези деца, която се очаква да заработи през есента.

Идеята на платформата е да обедини на едно място всички образователни ресурси за деца с увреждания, както и да създаде нови такива, които да са в помощ на малчуганите, специалистите и учителите, които работят с тях, както и на родителите, обясни Мария Янкова от УНИЦЕФ България:

"Тези ресурси ни се иска да бъдат максимално интерактивни, преди всичко под формата на видеа. Тези ресурси ще бъдат групирани в отделни секции на платформата, в зависимост от различните умения, които те ще развиват".

Платформата ще се ползва при бъдещи периоди на дистанционно обучение, а по време на нормален учебен процес тя ще служи като допълнителен обучителен ресурс, надграждащ основния.

Средствата за платформата ще се набират от дарения, лице на кампанията е актрисата Елена Петрова.

Достъпът до платформата ще е безплатен, тя ще бъде изготвена от учителите и специалистите, работещи с децата.

По неофициални данни децата с увреждания и специални образователни потребности у нас към момента са около 32 000.

✓ ЕЦБ се опасява, че страните в еврозоната може да намалее

За увеличен риск страни членки на еврозоната да се откажат от единната валута предупреждава Европейската централна банка в Доклада си за финансовата стабилност на еврозоната, който се публикува веднъж на две години.

Реденоминация - напускането на отделни страни членки или дори пълно разпадане на еврозоната - ще е много вероятна, ако мерките на национално и европейско ниво за облекчаване на задлъжнялостта на правителствата се окажат недостатъчни.

Европейската централна банка прогнозира, че публичният дълг в еврозоната като дял от brutния вътрешен продукт ще се увеличи със 7 до 22 процентни пункта през 2020 година заради мерките за спасяване на икономиките от последствията от коронавируса. Така общото съотношение дълг-БВП се очаква да се увеличи от 86 до почти 103 процента.

В навечерието на очакваното утре представяне от Еврокомисията на план за възстановяване в Евросъюза ЕЦБ отбелязва за пореден път, че повече съвместни действия на страните членки биха помогнали за поддържане на относително здравословно ниво на задлъжнялост на отделните държави.

В. Монитор

✓ През тази седмица НС ще разгледа доклада на КПКОНПИ за 2019 г.

Парламентът ще разгледа доклада на КПКОНПИ за 2019 година до края на седмицата. През миналата година с окончателен акт на ВАС са потвърдени 6 решения на КПКОНПИ, с които е установен конфликт на интереси.

За сравнение през 2018 година с акт на съда са потвърдени 3 решения на комисията. През 2019 година КПКОНПИ е изпратила 136 сигнала на прокуратурата, от които 95 сигнала на Специализираната прокуратура. Парламентът ще разгледа и доклада за състоянието на отбраната за 2019 година. В него се отбелязва, че продължава изпълнението на приетия през 2018 година Национален план за повишаване на разходите за отбрана на 2 процента от БВП до 2024 година. В документа пише, че е осъществен пробив в технологичното превъоръжаване с покупката на осем изстребителя F-16. Парламентът ще обсъди и доклада за дейността на КЕВР за миналата година.

Депутатите ще разгледат на второ четене проект на нов Закон за храните.

Законът урежда изискванията към безопасността на храните, както и условията за производство, преработка и дистрибуция на храни.

Депутатите ще разгледат и промени в Закона за закрила и развитие на културата на второ четене. Според проекта, дейността на държавните културни институти, държавните културни институти с национално значение и българските културни институти в чужбина подлежи на наблюдение и анализ. Министерството на културата ще създава и поддържа публичен информационен регистър на културните организации, според предложенията на Министерския съвет.

✓ Инвестициите в енергетиката надолу с 20%

Световните инвестиции в енергетиката за 2020 г. ще се съкратят с 20% или почти с 400 млрд. долара в сравнение с миналата година. Това се посочва в новия годишен отчет World Energy Investment 2020 (WEI 2020) на Международната агенция по енергетика (МАЕ). Основната причина е сривът в икономиката, предизвикан от коронавирусната пандемия.

Най-силен - с почти една трета ще е спадът на капиталовложенията в индустрията свързана с добива и преработката на петрол и природен газ, като ограничаването на разходите ще продължи и догодина. Според МАЕ разходите в отрасъла ще намалее с 1 трлн. долара. Най-голям спад на годишна база от 25% на разходите в сектора ще има в САЩ, като при добива на шистов петрол сривът ще е с 50%.

В електро-енергетиката инвестициите ще са по-малко със 180 млрд. долара, а във въгледобивната промишленост ще намалее с 15%. От агенцията прогнозира за 2020-та да донесе исторически промени, като потребителските разходи за ток ще станат най-високи сред всички харчове за енергия.

✓ Лука Жайе: Грижата за здравето трябва да е ключов приоритет на възстановяването на Европа

Не е време за безплодни дебати относно споделени, допълващи или изключителни правомощия, категоричен е председателят на Европейския икономически и социален комитет

- Г-н Жайе, наскоро призовахте за създаване на пълноценен здравен съюз, който да се превърне в ключов приоритет за ЕС. Възможно ли е това да се осъществи, при условие че здравеопазването е прерогатив и отговорност на страните членки?

- Вярвам, че това, което преживяваме, засилва едно много ясно послание: необходимостта да спасим Европа, нашите фирми, социалните си системи, здравните си системи чрез решително одобряване на стратегия за здравните грижи. Европа, фокусирана върху здравето, трябва да стане ключов приоритет на възстановяването. ЕС трябва да си осигури ресурсите и инструментите, а също и необходимите правила и рамки, за да може да се справи с подобни пандемични кризи, да ги предотвратява, да действа със срокове и координация при кризи, които сами по себе си са системни и в действителност силно взаимосвързани и всеобхватни както никога досега. Не е време за безплодни дебати относно споделени, допълващи или изключителни правомощия, включително в рамките на различните страни членки.

Някой може с основание да твърди, че здравеопазването е прерогатив и отговорност на държавите членки. Член 168 от ДФЕС ясно посочва, че държавите членки са компетентни за общественото здравеопазване. Съществуват обаче десет други клаузи в договорите, които предоставят на Евросъюза определени, често съществени аспекти от общественото здраве. Това варира от свободното движение на медицински персонал и пациенти, разрешаването, търговията и рекламата на лекарства до стандартите на медицинските изделия като маски, тестове, вентилатори, включително защита на потребителя. Това също обхваща изследвания, фундаментални за лечението и ваксините, а също и защита на тяхната интелектуална собственост.

Действията на ЕС са от съществено значение за допълване на националните политики за подобряване на общественото здраве и борбата срещу основните бичове в здравеопазването, както и здравната информация и образованието, а също и за мониторинг, ранно предупреждение и борба със сериозни трансгранични заплахи за здравето.

Европа, фокусирана върху здравето, ще бъде първата истинска стъпка към осигуряване на безопасност на нейните граждани и общности и извличане на съществен урок от тази криза: да се пазим един друг, за да опазим себе си, като започнем с мерки за управление на периода след пика, който със сигурност няма да бъде кратък.

- Как може да се обясни фактът, че Европа, която притежава най-развитата обществена здравна инфраструктура в света, беше толкова силно засегната от пандемията?

- Имаме една от най-модерните обществени инфраструктури в света, но никой не беше подготвен за криза от този мащаб в общественото здравеопазване. Напълно пренебрегнахме инвестирането в медицинския сектор по същия систематичен начин, така че да можем да се справим с пандемия. Освен това забавянето на инвестициите в здравния сектор, да не говорим за огромните

съкращения, направени в много страни през последните години на криза и рецесия, допълнително ни повлияха. В Италия например има 8,5 места за интензивно лечение на всеки 100 жители в сравнение с 29,2 в Германия. Ако разровим по-дълбоко, откриваме, че различията между различните национални системи в ЕС в област, която ние считаме за решаваща за целия ни живот, се увеличиха драстично през последните години, опровергавайки реториката за прогресивното сближаване. Да не говорим за изследвания и системи за доставка и контрол на производството на основни стоки. Всичко това беше неприемливо преди. Сега, след Covid-19, е още повече. Бих казал, че това се отнася не само за ЕС, но и за световната общност. Ето защо приветствам инициативата на комисията да даде старта на инициатива за глобално сътрудничество за ускорено развитие, производство и справедлив глобален достъп до нови основни здравни технологии срещу коронавируса. Обещани са над 7,4 млрд. евро за подпомагане на разработването на ваксина и финансиране на изследвания в диагностиката и лечението на болестта и това е първа стъпка.

- По ваше мнение достатъчно силна ли бе досега реакцията на ЕС за справяне със здравната и социално-икономическата криза?

- Въпреки някои първоначални колебания през първите няколко седмици ЕС направи повече, отколкото през четирите години след кризата през 2008 г., като са осъществени интервенции, които се оценяват на над 3 трилиона евро. ЕС вече е създал силни предпазни стени, за да защити европейските работници, предприятия и правителства и да се изправи пред много спешни предизвикателства на пандемичната криза, което преди кризата би било немислимо.

ЕС промени своите икономически правила, активира общата клауза на Пакта за стабилност и растеж, разшири гъвкавостта на правилата за държавна помощ, предостави най-голямата ликвидна инжекция от ЕЦБ - 870 млрд. евро, активира много други действия, свързани с наличните бюджетни средства на ЕС. Съюзът се съгласи да работи по план за възстановяване за Европа и одобри пакет от 540 милиарда евро, включващ програмата SURE, която може да се счита за едно от най-важните социални постижения в процеса на европейска интеграция.

Вече споменах за „маратона“, стартиран от председателя на комисията г-жа Фон дер Лайен за поемане на ангажименти за дарения, за да събере поне 7,5 милиарда евро (8,2 милиарда долара) за изследвания за евентуални ваксина и лечение на коронавируса и да изгради безпрецедентно глобално сътрудничество между учени и регулатори, индустрия и правителства, международни организации, фондации и здравни специалисти. Това е друг силен знак за решаващо европейско лидерство.

- Възможно ли е да се излезе от кризата заедно като съюз, като се има предвид „пестеливият“ подход на богатите страни, или всяка държава трябва да търси собствен спасителен пояс?

- След заседанието на Европейския съвет на 23 април холандският премиер Марк Руте каза, че вече не съществува напрежение. Политическата ангажираност е налице и трябва да остане силна. Всички зависим един от друг и трябва да сме убедени, че ще излезем от кризата с по-силно усещане за европейско единство и за общност. Имаме нужда от европейски отговор. Достатъчно е да разгледаме колко взаимозависими и взаимосвързани са националните ни индустрии. Никоя държава от ЕС не може да се справи сама с това, никой не е самодостатъчен.

- ЕИСК миналия месец настоя за цялостен план за възстановяване от мащаба на плана „Маршал“ или Новия курс. Какви трябва да са основните му стълбове и откъде ще дойдат парите?

- Икономиките на страните от ЕС ще се свият със 7.4% през тази година, тъй като кризата с коронавируса ще предизвика най-лошата рецесия в историята на блока. Така че отговорът опира до задачата за рестартиране на икономиката, но в същото време да я отклоним от „бизнес както обикновено“, тъй като се нуждаем от нов модел на развитие, който отчита промените в климата и нарастващите неравенства.

Фондът за възстановяване трябва да доведе до мерки, които биха позволили на ЕС да се реформира, да укрепи икономиката си с единен цифров пазар и да тръгне по пътя на устойчивото развитие. Европейците трябва да видят други осезаеми резултати и те се нуждаят от тях бързо, за да могат да се конкурират по-успешно в променящия се свят.

Добре знам, че конкретно по този въпрос има още много работа, включително за използването на възможни иновативни финансови инструменти в съответствие с договорите и концепцията за солидарност на ЕС, като съвместно гарантирани облигации за възстановяване.

Последната миля често е най-трудната, но трябва да я извървим сега, за да гарантираме по-стабилна и устойчива Европа, бореща се с неравенствата и защитаваща най-уязвимите, работниците и предприятията, насърчаваща биологичното разнообразие и прехода към нисковъглеродна и кръгова икономика, защитаваща единния пазар и новата цифрова стратегия.

ЕС може да отговори адекватно само ако разполага със средствата за това. Призоваваме комисията да представи новото предложение за увеличена многогодишна финансова рамка (МФР). Такава преработена МФР следва да бъде насочена към по-доброто възстановяване на Европа от кризата и постигането на целите на европейската „Зелена сделка“ с акцент върху пет основни приоритета: здравеопазване, работници, предприятия, сближаване и външни действия.

Той също така трябва да включва подобрена система от собствени ресурси, която би могла да се използва по по-гъвкав начин, включително за постепенното изграждане на реална функция за макроикономическа стабилизация, за да се увеличи устойчивостта на ЕС и особено на еврозоната срещу бъдещи икономически сътресения.

Предлагам да се увеличи първоначалното предложение за новата МФР с поне 25% главно въз основа на механизмите за собствени ресурси. Също така призовавам за незабавно стартиране на нова силна програма за Европейския фонд за стратегически инвестиции, която трябва да привлече поне 1 трилион евро през следващите две години за необходимите инвестиции за стратегическите приоритети на ЕС.

В крайна сметка очаквам държавите членки бързо да се споразумеят за новата МФР, така че да стартират програмите за разходи незабавно и така този бюджет на ЕС да се използва като гаранция за издаване на облигации за възстановяване, за количеството, което ще е необходимо, без да включва взаимизация на съществуващия дълг и се ориентира към бъдещи инвестиции по договорени приоритети.

- Европейският съвет вече се съгласи по принцип за създаване на фонд за възстановяване, но един от основните въпроси, който все още не е решен, е как ще се предоставя помощта - чрез кредити или грантове. Какво е вашето мнение?

- Нуждаем се от всеки възможен инструмент, за да сме сигурни, че този фонд разполага с необходимите ресурси. Нуждаем се от план, който ще бъде отворен както за заеми, така и за финансиране с безвъзмездни средства. Първо, ние се нуждаем от грантове, които веднага да бъдат достъпни. Считам, че съветът не трябва да се отказва от идеята преди влизането в сила на новата МФР, за да има нещо, което да послужи като гаранция за прехвърлянето на тези средства, за да бъдат достъпни незабавно.

Всъщност можем да направим фондът за възстановяване да функционира незабавно, използвайки процедурата, която се прилага за плана „Юнкер“: временна гаранция от Европейската инвестиционна банка, която в крайна сметка би могла да бъде заменена с тази от бюджета, използвайки собствени ресурси. Това е хипотеза. Това би бил начинът да отговорим на европейските правителства, които искат да действат бързо и да разполагат с ресурси в скоро време.

Не на последно място, трябва да намерим начин да намалим бюрокрацията. Парите от фонда за възстановяване трябва да стигнат до реалната икономика незабавно, без бюрокрация. Тъй като предприятията изпитват драматична нужда от ликвидност. Европейските предприятия не могат да бъдат блокирани поради бюрокрация.

Визитка:

Лука Жайе е председател на Европейския икономически и социален комитет от април 2018 г. Той е член на комитета от 2002 г. През октомври 2011 г. е избран за председател на III група на ЕИСК и два пъти е преизбиран. В рамките на ЕИСК той работи активно в областта на социалната политика и политиката на сближаване, както и по международни въпроси. Работил е също като журналист, международен политически анализатор.

[В. Земя](#)

✓ Проф. Даниела Бобева: Въвеждането на прогресивното данъчно облагане от властта ще бъде скрита форма за общо покачване на данъците

„Данъчни промени в условията на криза не се правят. Има много други странични фактори, които редуцират ефекта от такива промени“. Това коментира пред БНР проф. Даниела Бобева, икономист, финансист, бивш икономически вицепремиер, преподавател, по повод намаляването на ДДС за барове, дискотеки и ресторанти.

Според нея намаляването на ставката на ДДС няма да помогне на сектора да се възстанови от шока: „Намаляването на приходите от ДДС едва ли ще срина бюджета. Въпросът е, при положение че приходите в бюджета намаляват, разходите се увеличават, дефицитът се увеличава, изглежда несериозно да се правят такива мерки точно в този момент. От гледна точка на фиска има деструктивен ефект. От икономическа гледна точка полза няма“.

По думите ѝ има теория, че когато се намаляват данъчните ставки, бизнесът е по-склонен да плаща данъци, отколкото да ги укрива. „Но ефектът ще е маргинален,“ прогнозира тя. В предаването „12+3“ проф. Бобева допълни: „Всичко това

между министъра и премиера е нещо като игра за наивници... Преди избори не се реструктурира данъчна система. Въвеждането на прогресивното данъчно облагане ще бъде една скрита форма за общо покачване на данъците“.

Проф. Даниела Бобева смята, че разширяването на държавния сектор чрез създаването на нови държавни предприятия е най-бруталната форма за източване на пари от държавата и данъкоплатците. Икономистът подчерта, че българската икономика е отворена и намаляването на външното търсене ще ѝ влияе зле: „Лошите неща в икономиката като външна среда ще окажат влияние през следващата година. Ще абсорбираме шока от това, че сме си стояли два месеца по къщите много по-бързо, но влошаването на външната среда ще има много негативна роля върху икономическия растеж. Спад от около 4-5% е най-вероятен“.

Проф. Бобева допусна като възможно удвояване на безработицата сред младите хора: „Ще се постави на дневен ред структурата на икономиката, която е тотално сбъркана - основно работната сила е заета в трудоемки сектори, а имаме най-лошата демографска ситуация и перспектива в Европейския съюз... Икономиката ни има много структурни проблеми, които коронавируса ускори и показва като по-очевидни“.

Тя прогнозира трудни години и реструктуриране в туризма.

✓ Фалшиви имейли от името на „Български пощи“ обещават награди срещу лични данни

Фалшиви съобщения от името и с логото на “Български пощи” се разпращат на получатели с обещанието за награди, съобщиха от пощите. “Наградата” е мобилен телефон, като за целта трябва да се потвърди участие, предоставяйки лични данни (електронен адрес, данни от дебитна или кредитна карти и др.) и да се заплати такса. В други случаи в съобщението се уведомява, че клиентът има пратка и трябва да заплати определена сума за нейното получаване, като е необходимо да предостави данни от банкова карта и др.

От “Български пощи” ЕАД заявяват, че не изпращат тези съобщения, не провежда анкети или игри, не раздава награди, не изисква по имейл заплащане на такси за доставка и при никакви поводи не изисква лични данни от дебитна или кредитна карта за доставката. Те предупредиха, че имейли, които не носят официалния адрес и не произхождат от домейна на дружеството, не следва да се приемат за достоверни. Томболи и игри, които не са обявени на официалната страница на дружеството, не съществуват, добавиха още пощите.

✓ Минималният стрес върху растенията е ключов фактор в условията на суша

В условията на суша, земеделците трябва да се стремят към възможно най-малък стрес върху растенията. В това е убеден специалистът по биохимия и физиология на растенията и биотехнолог Ивелин Желязков, който е управител на Научния изследователски център по земеделие Плантис.

-В условията на трайно засушаване, каквото се наблюдава през последните години, какви действия трябва да се предприемат за есенните култури, за да се минимизират загубите за стопаните?

-От няколко години тенденцията е към тежко засушаване през есента и зимата. Предходните години валежите през април, май и юни компенсират тази суша и пшеницата се спасяваше. Тази година обаче ситуацията не се разви така. Най-вече е засегната Североизточна, Източна и Югоизточна България, където засушаването е в най-напреднала фаза.

При пшеницата трябваше дейностите да се развиват в условията на суша още от есента. Грижите тогава трябваше да са в насока вкореняване - развитие на коренова система; развитие на устойчивост към заболявания (което се постига с преесеитбеното торене с фосфорни торове); преодоляване на гниенето на растителните остатъци, което се развива основно през декември и януари и оказва изключително негативен ефект върху развитието на растенията. Тогава трябваше да има подаване на азот, който да компенсира загубите на азот по време на гниенето. Трябваше да има листно подаване на торове, което да ускори вкореняването, братенето на надземната маса.

Торенето трябваше да бъде на малки порции - през декември, януари и февруари по 12-15 кг. максимум и то в зависимост от валежната обстановка. Ако има влага - подаваш следващата порция. През март не трябва да се подава азот. Подава се чак през април и само в случай, че започнат валежи и се нормализира обстановката. Растенията не трябва да се оставят гладни по отношение на азота.

Целта на всичко това е да не се образуват засолени азотни зони в рамките на възела на братене в плитката част, които се оказват много неблагоприятни и токсични за посева. Азотът трябва да се разпредели в дълбочина.

-Смятате ли, че освен сушата, на някои места да допуснати и грешки при торенето, поради което ситуацията се е влошила още повече?

-Практиката, която много земеделци прилагат - да оставят посевите гладни през декември, януари, дори през февруари, и да започнат да торят интензивно в края на февруари и март - е изключително погрешна и следващата година ще имат същите проблеми. При такава практика - както показва тази година - може да няма валежи през април и май, които да компенсират грешките.

Отделно се направиха и грешки по отношение на растителната защита. Приоритетно земеделците трябва да се стремят към възможно най-малък стрес върху растенията в условията на суша, тъй като те трябва да реагират на този стрес. А ако нямат достатъчно влага на почвата, стресът им се отразява изключително благоприятно и се получава точно тази картина, която видяхме в Добруджа и в източната част - постепенно изгарящи посеви от прекомерното съдържание на азот в плитката част. Много от посевите няма да стигнат дори до клас.

Затова голяма част от проблемите при засушаването не са само от липсата на влага, а и са чисто субективни грешки, които трябва да се избягват занапред.

Сушата е сериозна - подобна на тази от 2007 г. и тогава много от посевите не изкласиха и добивите бяха до 300 кг. при пшеницата.

-Не е ли тук мястото и на науката?

-Има много фактори, с които трябва да се съобразяват земеделците занапред. Точно тук е и мястото на Институтите - за тях има много работа. Защото ситуацията се дължи и на този технологичен хаос, който настъпи в последните 30 години при отглеждането на пшеница - всеки да прави земеделие, както го разбира - без да се съобразява с технологиите и изискванията на сорта, с правилата при торене и видовете торове, които трябва да се използват; с характеристиките на почвите, което е изключително важно.

-Може ли да се направи в момента нещо за посевите от пшеница?

-Там, където има валежи, все още има възможност да се въздейства върху добива на пшеница. Да се осигурят изключително важните микро елементи за изхранване на зърното. Най-голямата грешка в такъв момент е отказ от действие. Да кажеш каквото било - било! Повече нищо не може да се направи.

-Как може да помогне в тази ситуация листният тор Акрамет?

-Може да помогне много. Първо Акрамет доставя необходимите микроелементи за тази фаза и второ - той има способността да хидратира растителните тъкани. Дори при малко влага, има интензивен процес на натрупване на биомаса и прехвърлянето ѝ към трансформиращите се звена. От там идва един изключително ценен прираст на добива, който в тези условия на суша, е малка компенсация за големите загуби на добив.

Отделно е влиянието му като имунотехнология - че осигурява на 100% растителната защита заедно с последния фунгицид, който се ползва при пшеница. Скоро тя влиза в тази фаза, когато се прилага последния фунгицид преди да се влезе във фаза на зреене.

-Какво може да се предприеме по отношение на пролетниците - царевица и слънчоглед?

-Много е важно да се прави листно подхранване. Сушата и жегите се отразяват точно на приемането на вещества от почвата и оттам идват ниските резултати. Трябва да има поне 1-2 листни подавания и при царевицата, и при слънчогледа - първото е в началната фаза, която съвпада с прилагането на хербицидите. Акрамет се прилага заедно с тях, като може да понижи хербицидният ефект до възможния минимум при понижени дози на хербицидите и в условията на суша трябва да се използват ниски дози на хербициди. Целта в случая е да се запази потенциала на растението, да се осигури развитие на растенията, а не да се избият абсолютно всички плевели. Накратко - минимален страс върху растенията! Тъй като те се възстановяват много трудно и при условията на шарени валежи - това е начинът.

В процеса на цъфтеж и след цъфтежа - растенията имат нужда от няколко микроелемента - не само от бор, каквато е практиката. Нуждаят се от мед, магнезий, цинк, манган и сяра. С тях се осъществява зареждането на семената и натрупването на маслата. В тези етапи много трудно се влиза в полето - не всеки разполага с необходимата техника.

При царевицата подаването на микроелементи също е много важно. Там ще бъде решаващо наличието на влага и валежите. Това третиране трябва да се направи задължително, за да повиши добива.

[Клуб Z](#)

✓ ЦИК написа пътна карта за електронно гласуване. Експериментално

То няма как да се случи без електронна идентификация на избирателите. А ще има ли такъв вот ще се решава тепърва

Пътна карта, на базата на която (някога) да бъде организирано електронно дистанционно гласуване в България - но само експериментално, за следващите три избора, е приела Централната избирателна комисия. Решението е взето на 21 май тази година, става ясно от сайта на институцията. Говорителят на институцията Александър Андреев уточни за БНР, че периодът на пътната карта е от 2020 до 2023 г., а след трите експеримента ще се прави анализ дали и как дистанционният метод на вот да бъде въвеждан у нас.

Според Изборния кодекс срокът за изработване на пътната карта от ЦИК изтече в края на март. Преди това комисията бе осъдена заради непълни отговори по Закона за достъп на информацията до бившите депутати Мартин Димитров и Петър Славов. Те питаха именно какво става и с електронния, и с машинния вот, за чието въвеждане отново отговаря ЦИК.

За електронно гласуване у нас се заговори през далечната вече 2015 г. Тогава се проведе референдум по инициатива на президента (2012-2017) Росен Плевнелиев и мнозинството участвали отговориха положително за въвеждането му. Година по-късно от ГЕРБ твърдяха, че са "за", записаха опцията в Изборния кодекс, а идеята бе експериментите да започнат през 2018 г. Така и нищо не се случи.

Сега ЦИК има пътна карта за периода 2020-2023 г. и в нея са записани основните стъпки, които ЦИК ще предприеме. Въвеждането на електронно дистанционно гласуване обаче е свързано и с осигуряването на електронната идентификация и автентикация на избирателя при гласуването. В документа от ЦИК припомнят, че такава опция до момента не е налице.

Към настоящия момент няма реализирана национална схема за е-идентификация. Предвидената в Изборния кодекс възможност за използването на квалифициран електронен подпис (КЕП) или идентификация въз основа на данни, съхранявани в информационни фондове за идентифициране на избирателя при регистрация и при гласуване, не отговаря на европейските регламенти в тази сфера, става ясно обаче от картата.

По закон системата за електронна идентификация трябва да бъде изградена от МВР и да започне да работи през 2020 г. В момента тече обществената поръчка за нови лични документи, организирана от вътрешното министерство. Процедурата в момента е на ниво обжалване на избора на изпълнител пред КЗК.

След като проведе 3 експеримента, ЦИК ще направи анализ, за да установи какви са предизвикателствата пред електронното дистанционно гласуване "и в тази връзка вече и да прецени законодателят дали то да бъде въведено в изборите", обясни Андреев пред БНР.

Първоначалният етап е изработването и одобряването на техническото задание. ЦИК си партнира с Държавната агенция за електронно управление в проект, финансиран от ЕС, по изграждане на системата за дистанционно електронно гласуване, посочи още говорителят на изборната комисия.

Следващите планирани избори са догодина - парламентарен вот през пролетта и президентски наесен. Според пътната карта експериментално гласуване обаче може да се проведе и при частичен вот - например за избор на кмет, ако има места, където това предстои.

"В края на пътната карта, разбира се, ние очакваме да имаме един положителен резултат, който да анализираме и на основата на него вече да направим и евентуални препоръки към законодателя", посочи още Александър Андреев.

Според действащия Изборен кодекс на изборите догодина ще трябва да се гласува машинно навсякъде на територията на страната.

✓ Извинете, къде отиваме? В Бензиностан ли?

Франция изгражда мрежа за зареждане на електромобили, България - мрежа от държавни бензиностанции

Франция има амбицията най-малко половината (1 милион) от автомобилите, които произвежда годишно (2,2 -2,3 милиона) да бъдат електрически не по-късно от 2025 година. Държавата гарантира заем от 5 млрд. евро на "Рено", за да се включи в сдружение за разработка и производство на батерии за електромобили. Правителството се ангажира да изгради инфраструктура за зареждането им - 100 000 колонки в цялата страна.

Планът за възраждане на автомобилната индустрия на страната, който президентът Еманюел Макрон обяви тази вечер, е на обща стойност 8 милиарда евро.

България няма проект за мащабно и ориентирано към бъдещето индустриално възраждане. Тя има план за верига от държавни бензиностанции. Там, където другите правят инфраструктурата на бъдещето, ние разширяваме инфраструктурата на миналото.

Европа чертае план за икономическото си възстановяване след пандемията. Комисията няколко пъти каза, че то не може да бъде друго освен зелено. Тя каза и че поколения ще изплащат стотиците милиарди евро от европейския възстановителен фонд, които ще бъдат налети сега в икономиките. Затова те не бива да бъдат сипвани в остарели и замърсяващи технологии. Отсега е ясно, че климатичният отпечатък на проектите ще бъде критично важен при достъпа до финансиране от фонда.

Франция от днес се приспособява към тази реалност. България иска до остане при нафтата, бензина и при кюмюра. При "Лукойл", при "Газпром, при "Марица Изток". Не щеме ний Зелена сделка. Скъпа ни е тя. А по-евтино ли е да плащаш на петролните и газовите империи, да зависиш от капризите им? По-евтини ли ще бъдат щетите от климатичните промени? Това не са български въпроси. Те не ни засягат. Твърде европейски са за нас. От ЕС ние искаме грантове (с "т"), а не акъл.

И не са само французите. Не е само либералът Макрон. Германия, от която уж все вземаме пример, преди две години обяви, че индустрията ѝ ще инвестира близо 60 милиарда евро в електрически автомобили и автономни превозни средства. Днес четем, че "Даймлер" възнамерява производството ѝ да бъде въглеродно неутрално след две години.

Като стана дума за руски енергийни компании - френската петролна фирма "Тотал" чрез поделението си "Сафт" участва в [сдружение за производство на батерии за електромобили](#) заедно с автомобилната група ПСА. Сега към тях иска да се присъедини и "Рено". "Тотал" ще помага да правят коли, които стесняват пазара ѝ? Не, просто се приспособява отрано към неизбежното бъдеще. Да сте чули нещо подобно от "Лукойл" или от "Роснефт"?

Какво би станало, ако средствата, предназначени за държавните бензиностанции, бъдат пренасочени към производство на електромобили в България? Или към изграждането на инфраструктура за тяхното зареждане? Или към субсидиране на цените на електрическите и хибридни коли, каквото планира Франция? Може ли България да направи тези неща? Може, след като десетилетия е имала подобни производства, включително на батерии, и разполага и с базата, и с кадрите. Въпросът е: Иска ли?

✓ Краят на плоския данък в България?

В края на 2020 се очертава бюджетен дефицит. Няма да има "тлъстинки" за раздаване, а ще трябва да се раздаде - идват избори

Когато вместо допълнително парче пица, властта се кани да стриже гражданите с нови данъци, какъв ли може да е тогава резултатът от вота? Наесен този въпрос ще се материализира в законопроекта за държавния бюджет за 2021 година и в промени на данъчните закони.

Една от тези промени избърза - и вместо от 1 януари, когато по традиция влизат в сила новите данъци, от 1 юли т.г. е предвидено да действа новата ставка от 9% ДДС за ресторантьорите и книгите. Миналата седмица, когато парламентът я одобри на първо четене, в пленарната зала пролича отсъствието на министъра на финансите Владислав Горанов и председателя на бюджетната комисия Менда Стоянова (ГЕРБ).

48 часа след това Горанов вече се возеше в джипа на премиера Бойко Борисов и за втори път в рамките на няколко дни даде да се разбере, че плоският данък може да бъде преразгледан. Вероятността да се случи това е обвързана с очаквания спад на приходите от ДДС в бюджета заради по-ниската ставка, а този косвен данък е формирал почти една трета от приходите през 2019 г.

Ръст на преките или на косвените данъци?

Застанал до Борисов, Горанов заяви от велинградското село Биркова следното:

"Ако загубим голяма част от приходите от ДДС, неминуемо ще трябва да опрем до други елементи на облагане като преките данъци, което ще доведе до цялостно преразглеждане на данъчната система".

Министърът на финансите допусна тази опция, но "при един цялостен и смислен дебат".

Това е сериозна заявка. Изглежда, че Борисов е бил оптимист, обявявайки преди време как приходите в тазгодишния бюджет ще намалееят със 150 милиона лева заради 9% ДДС за ресторантьорите. В началото на миналата седмица МФ обяви, че загубата за бюджета ще е около 1,8 милиарда лева при ставка от 9% ДДС за някои бизнеси, а корпоративният данък може да скочи до 17-18% или ДДС за други стоки и услуги да се вдигне до 24 на сто.

Но изявлението на Горанов от Биркова показва, че няма "или" - концепцията е изкристализирала до промяна единствено на преките данъци. Какво значи това? Означава, че може и да се задава краят на плоския данък в България чрез въвеждане на прогресивно данъчно облагане за физическите лица и по-висока ставка на данък печалба. След дебат, разбира се.

Отмяна на плоския данък

Отмяна на плоския данък, част от рекламата на България пред чуждестранните инвеститори, звучи революционно. Въведен през 2008 от правителството на тройната коалиция с премиер Сергей Станишев (БСП), за отмяната му от няколко години настояват пак социалистите, подкрепени и от синдикатите.

Основният им аргумент е, че при облагането на всички доходи с една и съща ставка страдат хората с ниско заплащане. Друг от доводите им е, че плоският данък не е довел до увеличение на преките чуждестранни инвестиции.

В условията на икономическа криза, породена от пандемията COVID-19, и неизвестност какво ни очаква наесен, дори обсъждането на подобна мярка би притеснило действащите в България бизнеси. Ако управляващата коалиция от ГЕРБ и "Обединени патриоти" е готова да започне този дебат, в политически план тя ще "изземе" темата от БСП и кахъренето им за бедните българи.

И макар за бюджета най-голяма тежест да имат косвените, не преките данъци, Горанов не говори за повишения на акцизи или на ДДС за определени стоки и услуги. Премиерът Борисов очаква изсветляване на ресторантьорския бизнес срещу "подаръка" за 9% ДДС, но това не се случи при хотелиерите, единствените с диференцирана ставка до момента. И едните, и другите все така разчитат предимно на неквалифициран и малоброен персонал, нает на ниски заплати, и предоставят услуги, чието качество не е високо.

Ако властта се реши на "цялостно преразглеждане на данъчната система", необходимо е да докаже, че сегашната е икономически неефективна и несправедлива за държавата, в която застрашените от бедност са около 33% от населението – най-висок дял в ЕС.

Бюджет за избори

Заради кризата с COVID-19 и мерките за противодействие в края на 2020 г. не се очаква бюджетен излишък, а дефицит. Няма да има "тлъстинки" за раздаване, а ще трябва да се раздаде - изборите са идната пролет. Засега радикалната промяна на данъчната система е само намек от Горанов. Но раздаването предстои - строителството на стоте държавни бензиностанции е предвидено да се случи за година.

Този държавен проектобизнес напомня за програмата за саниране, за която бяха похарчени 2 милиарда лева на данъкоплатците. Санирането на панелките започна през 2015 г., в навечерието на местните избори, а строителството на бензиностанции - преди редовните парламентарни избори догодина. Така че пицата за бизнеса или за определени бизнеси, вече се пече. Което поставя отново темата за липса на прозрачност и допуска предположения за корупция при големите обществени поръчки, за които плащаме с данъците си.

Що се отнася до политическото решение за 9% ДДС, премиерът Борисов заяви, че то е "абсолютна грешка", но очаква приходи... По-скоро на бюлетини в урните.

✓ „На ЕС му трябва план „Маршал“ за върховенството на закона“

Висш европейски съдия видя опасност от copy-paste феномен в други страни от ЕС

„На ЕС му трябва трябва план „Маршал“ за върховенството на закона. Има конкретна опасност от copy-paste феномен на полския и унгарския пример за други страни, включително членки на ЕС.“

Това заяви пред Европарламента в Брюксел председателят на Европейската асоциация на съдиите (ЕАС) Жозе Игрежа Матуш.

Той участва в дебат, организиран от Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи, посветен на определянето на ясен риск от нарушението на върховенството на закона в Полша.

„Един съдия трябва да бъде независим. Той не трябва да бъде ограничаван от никакъв член, да не бъде подчинен на никаков институционен орган. Това означава той да не изпълнява заповеди от когото и да било. И да бъде защитен от вътрешни и външни въздействия или натиск“, смята португалският юрист.

Основа тема за дебата бе т. нар. закон-намордник в Полша. Той позволява глоби и дори уволнения на съдии, поставящи под съмнение спорната съдебна реформа в страната, критикувана от Еврокомисията.

„Ако една държава лишава съдия от неговата независимост, той вече не може да бъде смятан за съдия. Вероятно можем да бъдем обявени за квалифицирани експерти с познания по юридически науки, но в края на краищата няма да сме съдии. Няма да служим на нашите сътародници“, изтъкна Жозе Игрежа Матуш.

Оглавяваната от него ЕАС постоянно атакува посегателствата срещу независимостта на съдиите в Полша. Нейни членове от цяла Европа се стекоха във Варшава на 11 януари и подкрепиха протеста на полските си колеги. Игрежа Матуш припомни, че в речта си пред полския парламент е заявил, че съдиите ще защитават всеки ден, пред всички съдилища върховенството на закона, а не на един човек. Защото без съдебна независимост ЕС ще спре да съществува.

Въпреки предприетите действия обаче ситуацията с върховенството на закона в Полша е по-лоша от всякога, обобщил висшият европейски магистрат. Властите във Варшава постоянно игнорират решенията на Съда на Европейския съюз (СЕС), като се уповават на Конституционния съд, който не е независим. И затова трябва да се предприемат конкретни мерки, които Жозе Игрежа Матуш огласи. Сред тях са следните:

- Производствата за нарушение от страна а Еврокомисията трябва да се съкратят във времето най-много на един месец вместо сегашните два;
- ЕАС подкрепя регламент за европейския бюджет, предвиждаш спиране на паричните фондове за страните, незначителни върховенството на закона;
- Еврокомисията трябва да предприеме дисциплинарно производство за закона за Конституционния съд в Полша;
- Незабавно да бъде спрян т. нар. закон-намордник.

Процедурите за нарушения и временните мерки не са достатъчни за справяне със системното нарушение на върховенството на закона в Полша, допълни Жозе Игрежа Матуш. Същевременно е необходимо някои ръководители в Централна и Източна Европа да спрат да се правят, че играят за демокрация. Португалецът не посочи конкретни страни и имена, но стана ясно, че на първо място има предвид Унгария и нейния премиер Виктор Орбан.

В момента в Еврокомисията се обсъжда бъдещият хоризонтален механизъм, който ще бъде прилаган към всички страни членки на ЕС. Той трябва да следи за спазването на върховенството на закона в целия Съюз.

✓ ЕЦБ: Еврото може да не оцелее

Държави може да напуснат общата валута, ако се окажат неспособни да обслужват натрупаните сега дългове

Еврозоната е пред реална опасност от разпад, предупреди вчера Европейската централна банка в доклад, цитиран от Франс прес и "Файненшъл таймс".

Това може да стане, ако страните с най-слаби публични финанси от общата валута се окажат неспособни да обслужват натрупаните си през коронакризата дългове и пазарите оценят като недостатъчна подкрепата, която тези страни получават от ЕС.

В такъв случай "рискът от реденоминация", т.е. от напускане на еврозоната от отделни нейни членки или от цялостния ѝ разпад, нараства, се казва в [прегледа](#) на банката за финансовата стабилност, който тя публикува два пъти в годината.

Нарастващи нива на публичния дълг заплашват да накарат инвеститорите да преоценят суверенния риск и да възобновят натиска върху по-уязвимите страни в региона, пише "Файненшъл таймс", цитирайки ЕЦБ.

Вестникът припомня, че бюджетните дефицити на правителствата в еврозоната ще се увеличат средно с 8 процента от брутният вътрешен продукт тази година, далече от нивата, достигнати през финансовата криза през 2008 г. Общият правителствен дълг се очаква да нарасне от 86 процента от БВП сега до над 100 процента от БВП в 19-те страни на еврото, защото те увеличават стремително разходите си да подпомогнат гражданите и да възстановят производството след блокадите, наложени от коронавируса.

"Пандемията представлява средносрочно предизвикателство към устойчивостта на публичните финанси", пише в доклада на банката.

Съотношенията на публичните дългове към БВП се очаква да се приближат до 200 процента в Гърция, до 160 процента в Италия, до 130 процента в Португалия и малко под 120 процента във Франция и Испания.

"Свързаното увеличение на нивата на публичния дълг може да предизвика преоценка на суверенния риск от пазарните участници и да възобнови натиска върху по-уязвимите дългове".

Италия трябва да рефинансира повече от 15 на сто от дълга си от 2,3 трилиона евро догодина, докато това число е над 10 процента за Франция, Испания, Белгия, Финландия и Португалия, посочва ЕЦБ, наричайки идващите плащания на някои от страните "значителни".

"Файненшъл таймс" припомня, че преди 10 години модното икономическо мислене намирало дълг от над 90 процента от БВП за клонящ към неустойчив. Въпреки че много икономисти не смятат, че има такава ясна граница, мнозина от тях все още мислят, че ако се позволи на публичния дълг да расте все повече, това би подкопало разходите в частния сектор, което би затормозило растежа, пише световният делови всекидневник.

Той посочва, че правителствата в еврозоната се очаква да направят допълнителен дълг от 1,2 трилиона евро тази година, който да се отрази дестабилизиращо на банките, които ги финансират и че особено рейтингите на тези в Италия, Португалия и Испания са близо да неинвестиционния клас.

✓ Обратно в нормалността: нюйоркската фондова борса отвори врати

Залата за търговия обаче вече ще бъде различна

Фондовата борса в Ню Йорк отвори вчера залата си за търговия, след като два месеца бе затворена заради пандемията от коронавирус, съобщи Би Би Си, цитирана от БТА.

Борсата обаче вероятно ще изглежда доста различно, тъй като в сила влизат нови правила.

Нюйоркската борса е една от малкото в света, които все още имат търговска зала - повечето площадки вече са преминали изцяло към електронна търговия.

Ню Йорк е засегнат изключително тежко от пандемията като регистрираните случаи на Ковид-19 са около 200 000, а починалите са 20 000.

Новите мерки предвиждат само една четвърт от нормалния брой дилъри да могат да се върнат на работа. Те ще трябва да избягват обществения транспорт, да носят маски и да спазват социална дистанция, като са поставени прозрачни прегради, разделящи хората.

Температурата на дилърите ще се мери на влизане в сградата, а освен това, както се твърди, те ще трябва да подпишат документ за отказ от претенции, с който се ангажират да не съдят борсата, ако бъдат заразени в залата.

Забранено е влизането на посетители, което означава, че се отменят събития като борсови дебюти и официални откривания на търговията с борсовия звънец.

Борсата затвори на 23 март и постепенно премина към изцяло електронна търговия като предпазна мярка, за да се защитят работещите там от коронавируса.

За последно 228-годишната борса е затваряла на 29 октомври 2012 година заради урагана "Сенди". Освен това тя не работи четири сесии заради терористичните атаки на 11 септември 2001 година.

Нюйоркската борса, която е собственост на Интерконтинентал ексчейндж (Intercontinental Exchange), е най-голямата в света по обща пазарна капитализация на листваните компании.

БНТ

✓ Д-р Даниела Дариткова: Ниското ДДС не гарантира ниски цени

Намаляването на ДДС не гарантира ниски цени за крайния потребител, а стабилизиране за даден сектор, настоя в Сутрешния блок на БНТ д-р Даниела Дариткова, председател на ПГ на ГЕРБ.

"Винаги сме дължали на единната ставка на ДДС-то, но ресторантьорството пострада много в тази криза. Намаляването на данъка е обвързано с увеличаване на минималните прагове в този бранш, което ще доведе до увеличаване на приходите в бюджета", настоя тя.

Според нея здравните мерки, предприети от управляващите у нас, са успешни. Социалните - също.

"От мярката 60:40 - над 200 хил. българи са запазили работните си места, над 13 хил. работодатели са се възползвали от нея. Темповете на регистрирани безработни много се забавя. Грантовете за микро и малки предприятия също ще дадат резултат, това е смисълът и на намаленото ДДС за ресторантьорите", каза д-р Дариткова.

По думите ѝ смисълът на мерките не е живот назаем.

"Парите не се дават на калпак, както искаха от опозицията, а за стабилизиране на даден бизнес", категорична бе шефката на ПГ на ГЕРБ.

"Аз съм от 80-те процента заболели, които преминахме през коронавируса с минимални симптоми, но и аз мислих, че този вирус не е нещо сериозно", обяви още д-р Дариткова, която вече пребори COVID-19.

"Най-тежкото ми притеснение е да не съм заразила някои от контактните ми лица", посочи тя.

Според нея начинът, по който България се е справила с кризата, е успешен.

"Показаха се някои дефицити на здравната ни система, но беше важно да се реагира според конкретната ситуация, анализите предстоят. Важно е какво бъдеще чертаем за бъдещето на здравната ни система. Реформата не е революционно събитие, тя е постоянен механизъм за подобряване на системата", посочи тя.

"Добре е, че имаме достатъчен брой легла в болниците, нещо, което не видяхме в други европейски страни. Достъпът до медицинска помощ у нас е улеснен. Кадровите дефицити и дефицитите в определени болници проличаха. Никой не очакваше такова развитие на епидемията в световен мащаб", допълни Дариткова.

✓ Хасан Адемов: Добре съм, аз съм един от оздравелите в България!

Добре съм, аз съм един от 880-те оздравели в България. Искам да благодаря на медиците, че преборих това заболяване. Включително и аз казвах, че това е едно заболяване, което протича като сезонна вирусна инфекция, но то протича достатъчно сериозно, с разгърната клинична картина, посочи в Сутрешния блок на БНТ депутатът от ДПС Хасан Адемов.

По думите му коронавирусната инфекция протича по различен начин – в зависимост от възрастта, пола, придружаващите заболявания.

"Тази криза показва нагледно у нас, че има проблем с недостигащи медицински специалисти. Неслучайно се наложи и подкрепата от доброволци, но здравни специалисти няма не само у нас, но и в цял свят. Очевидно е, че мотивацията на младите лекари да останат у нас, не е на необходимото ниво", посочи той.

Според Адемов реформата в здравеопазването няма да се случи до края на мандата на това правителство.

"За реформата се мисли и говори от 30 г., но за съжаление тя не е реализирана. В условия на криза, независимо от мобилизацията, се стигна до ситуация, при която в определени региони се стигна до недостиг на кадри - Сливен, Ямбол. Очевидно е, че реформа до края на този мандат няма как да се случи. За да може да се реализира тя, трябва да има максимално ниво на съгласие, не само политическо, а и сред обществото ни", настоя той.

По думите му мерките, които бяха предприети от Националния оперативен щаб, бяха достатъчно сериозни и адекватни. "Щетите бяха минимизирани, доколкото това е възможно", каза той.

В заключение Хасан Адемов обяви, че ДПС ще подкрепи мерките на правителството за намаленото ДДС в ресторантьорския бизнес.

"Това е грешка, но е временна мярка, до края на 2021-ва. На този етап това е правилното решение", смята той.

✓ Преминахме през кризата с коронавируса у нас, но на каква цена?

Преминахме през кризата с коронавируса у нас, но на каква цена? Тепърва ще разберем, защото матурата предстои, посочи в Сутрешния блок на БНТ д-р Емануил Найденов, неврохирург в УМБАЛ "Св. Иван Рилски".

По думите му пациентите са били като наплашени деца, защото страховете им се подклаждали от разнопосочните мнения, които излизаха в пространството.

"Абсолютни изказвания не трябва да си позволява никой, специалистите са тези, които трябва да говорят по тази тема", настоя медикът.

"Всички тези хора се страхуваха и до последно отлагаха ходенето при специалисти и смъртността, която сега се отчита, се дължи на това", настоя Найденов.

Според него тепърва ще се правят изводите от тази пандемия.

"COVID-19 ни припомни колко важен е човешкият живот, извън злободневните проблеми. Посланието трябва да бъде позитивно, защото тази истерия вече трябва да отmine", настоя той.

Д-р Емануил Найденов настоя, че реформата в здравеопазването на трябва да се бави, въпреки изказаните мнения, че не сега е времето тя да се разгърне.

"Печелившо звено в системата на здравеопазването няма, реформата в здравеопазването не трябва да се бави. Заплащането винаги стои в основата на нещо, което има разход. Трябва да има ясна тенденция, разумно разпределение на публичните разходи в здравеопазването".

По думите му е е наложително създаването на доброволни здравни фондове, защото в момента има монопол от НЗОК, което не е добре за системата.

Д-ра Найденов смята, че трудът на медиците, в условията на коронавируса, е оценен.

"Обществото разбира колко важно е здравето, осъзна, че лекарят и медицинската сестра, са тези, които му помагат да има най-ценното. Нямаме нужда от аплодисменти, а от оценяване на труда ни", заключи той.

✓ Туристическите превозвачи искат 150 млн. лева финансова инжекция

Министърът на транспорта Росен Желязков и представителите на фирмите за туристически превоз ще проведат разговори днес.

Браншът настоява за спешна финансова подкрепа. Исканията са за 150 млн. лева, необходими на фирмите за туристически превоз, за да възстановят загубите от спирането на работа по време на извънредното положение.

Обещанието е парите да бъдат върнати в рамките на година. В противен случай предстоят фалити и около 15 хиляди безработни, твърдят превозвачите.

На 19 май членовете на сдружението "Случаен превоз" протестираха в 5 града на страната.

✓ Гърция отваря и въздушната си граница, пуска полети от България

Гърция навлиза от днес в нов етап от разхлабване на мерките срещу коронавируса, след като страната обяви поетапно отваряне на въздушните си граници.

В сряда, четвъртък и петък ще се осъществят първите планирани от и за България полети.

Още няколко европейски дестинации ще бъдат отворени за въздушен транспорт с Гърция. Така общо планираните полети в страната ще бъдат 660, от които 86 – чуждестранни.

Щателното спазване на правилата за хигиена на ръцете, използването на маска, дистанция, почистване и дезинфекция, особено там, където има "контакт", са основното условие за защита на пътниците и служителите. Използването на маска е задължително от момента, в който пътникът влиза в летището.

На 1 юли ще могат да се приземяват международни полети на всички летища в южната ни съседка. По преценка на властите ще се извършват тестове на пътници. 14-дневната карантина при влизане в страната важи до 31 май за пристигащи пътници от международни дестинации. Към този момент властите все още не са обявили официално кога ще бъде премахната карантината, но се очаква тя да бъде прекратена през юни.

От понеделник отново отвориха кафенета, баровете и заведенията за обществено хранене. За всички важат строги санитарни мерки. Минималното разстояние между масите в зависимост от разположението на столовете трябва да бъде от 70 см до 1,70 метра. Към момента е разрешено да се ползват само масите в пространства на открито, като максималният капацитет на маса е 6 човека.

✓ Брюксел със спецфонд от 500 млрд. евро за борба с COVID-19

Председателят на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен ще представи днес на извънредна сесия на Европейския парламент в Брюксел новото предложение за бюджета на Европейския съюз за следващите седем години.

Предвижда се бъдещият бюджет да съдържа фонд за възстановяване от кризата, предизвикана от пандемията от коронавирус.

Очаква се новият фонд да съдържа около 500 млрд. евро, които ще бъдат предоставени на най-пострадалите страни и региони под формата на грантове и кредити.

По време на извънредната сесия в сградата на Европарламента ще се допускат и журналисти, но те задължително трябва да носят маски и да спазват дистанция от два метра.

Мениджър

✓ Зелена вълна заля световните борси

Основните индекси на водещите фондови борси в Европа регистрираха повишения в ранната търговия във вторник и са на път да завършат сесията с 11-седмичен връх, предаде Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 се повиши с 3,32 пункта, или 0,96%, до 348,5 пункта и е малко под върховата си стойност, отчетена на 10 март. Бенчмаркът е напреднал с 30% от рекордното си дъно в средата на март на фона на надеждите за бързо икономическо възстановяване от пандемията.

Немският DAX отчете ръст от 70,77 пункта, или 0,62%, до 11 462,05 пункта. Френският измерител CAC 40 напредна с 61,78 пункта, или 1,36%, до 4 601,69 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 се повиши с 79,9 пункта, или 1,33%, до 6 073,18 пункта, след като британският премиер Борис Джонсън заяви, че от 1 юни Обединеното кралство ще отвори магазините, които не са от първостепенна важност.

Европейският туристически индекс SXTP скочи с 6,87% на фона на информация, че германското правителство иска да отмени предупрежденията за пътувания до 31 европейски страни от 15 юни. На фона на тази новина акциите на авиопревозвачите IAG (собственик на British Airways) и EasyJet поскъпнаха съответно с 20,34% и 17,84%. Акциите на Lufthansa скочиха 5,90%, след като постигнаха спасително споразумение за държавна подкрепа от 9 млрд. евро.

„Всички новини за възстановяването на икономическата активност, придружени с липсата на такива за втора вълна от коронавируса, се приемат положително от пазарите“, коментира Мария Вейтмейн от State Street Global Markets.

„Интересното е, че повечето анализатори очакват второто тримесечие да бъде изпълнено с предизвикателства. Пазарите все още са много крехки“, добавя тя.

Акциите на Aston Martin скочиха с цели 31,81%, след като британският автомобилпроизводител потвърди новината, че шефът на Mercedes-AMG Тобиас Мьорс ще бъде новият му главен изпълнителен директор.

Книжата на френските автомобилни гиганти Renault и Peugeot скочиха съответно с 5,44% и 5,60%, след като президентът Емануел Макрон заяви, че държавната подкрепа за автомобилния сектор ще бъде „засилена значително“.

Седмичен ръст на Уолстрийт

Водещите американски борсови индекси отчетоха смесени резултати на фона на вяла търговия в петък. Въпреки това те записаха седмичен ръст благодарение на оптимизма около потенциалната ваксина за COVID-19 и възобновяването на икономическата активност в САЩ, предаде Си Ен Би Си.

Промисленият индекс Dow Jones се понижи с 8,96 пункта, или 0,04%, до 24 465,16 пункта. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 отчете ръст от 6,94 пункта, или 0,24%, до 2 955,45 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq напредна с 39,71 пункта, или 0,43%, до 9 324,59 пункта.

За седмицата Dow се повиши с 3,3%, записвайки най-доброто си седмично представяне от 9 април насам. S&P 500 и Nasdaq също нараснаха с над 3%, като широкият индекс напредна с 35% спрямо дъното от 23 март.

Новините за потенциална ваксина срещу COVID-19, разработена от Moderna, подкрепиха акциите в началото на седмицата, като в понеделник Dow скочи с над 900 пункта. От Moderna заявиха, че при всичките 45 доброволци, участвали в клиничните изпитания, се наблюдава изграждане на неутрализиращи антитела, подобни на тези на вече възстановилите се от коронавирус пациенти. Акциите на компанията поскъпнаха с 2,91% в петък.

Същевременно с това водещият експерт по инфекциозни болести на САЩ д-р Антъни Фаучи заяви пред Си Ен Би Си, че гледа с „ентузиазъм“ на възстановяването на икономическата активност в САЩ.

„Не можем да останем затворени за твърде дълг период от време, тъй като това може да нанесе непоправими щети и да има нежелателни последици, включително и за здравето“, коментира Фаучи. „По тази причина бяха представени насоки за начина, по които градовете и щатите да бъдат отворени отново“, добави той.

Акциите на търговците на дребно TJX и Gap бяха най-добре представящите се през седмицата на фона на възобновяването на икономическата дейност. За седмицата книгата на TJX и Gap напреднаха съответно с 13,2% и 8%. Печалби бяха регистрирани и в банковия сектор, където акциите на Citigroup, JPMorgan Chase и Wells Fargo поскъпнаха с над 3% през седмицата.

„Бъдещето остава несигурно и ние не можем да кажем с увереност, че няма да има втора вълна, но добрата новина е, че засега не е имало такава в икономиките, които се отвориха“, коментира Том Лий от Fundstrat Global Advisors.

Ръст в Азия

Основните индекси на фондовите борси в Азиатско-тихоокеанския регион записаха повишения във вторник, след като някои региони в Япония възобновиха икономическата си активност до нива близки до тези преди пандемията, предаде Маркетоуч.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 се повиши с 529,52 пункта, или 2,55%, до 21 271,17 пункта, след като японският премиер Шиндзо Абе обяви вчера, че извънредното положение ще бъде премахнато и в последните 5 префектури на страната.

В континентален Китай индексът Shanghai Composite отчете ръст от 28,58 пункта, или 1,01%, до 2 846,55 пункта, докато по-малкият измерител Shenzhen Composite напредна с 38,7 пункта, или 2,21%, до 1 789,52 пункта. Хонконгският индекс Hang Seng добави 432,42 пункта към стойността си, или 1,88%, достигайки ниво от 23 384,66 пункта.

В Южна Корея индексът Kospi се повиши с 35,18 пункта, или 1,76%, до 5 780,164,4 пункта.

Австралийският измерител ASX 200 напредна с 164,4 пункта, или 2,93% до 5 780 пункта.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха смесени резултати в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете ръст от 0,38 пункта, или 0,08%, до 450,60 пункта. BGBX40 се понижи с 0,04 пункта, или 0,04%, до 95,97 пункта. BGTR30 изтри 0,40 пункта от стойността си, или 0,09%, достигайки ниво от 465,23 пункта. BGREIT остана без промяна при 133,43 пункта.

✓ Кофас: Не се очаква V-образно възстановяване на икономиката

Не се очаква V-образно възстановяване на световната икономика. Това заяви Грегорж Шилевич, регионален икономист на Кофас по време на уебинар, на който бяха представени последиците от Covid-19 върху икономиката и очакваната рецесия в държавите от Централна и Източна Европа.

"Имаме 2 сценария - основен сценарий и рисков сценарий. В основната линия бизнесът ще започне бавното си възстановяване в третото и четвъртото тримесечие на годината и няма втора вълна от инфекции. В рисковия сценарий има втора вълна от Covid-19 инфекции по целия свят", обясни той.

Шилевич уточни, че от Кофас очакват през втората половина на 2020 г. икономиката да се отвори отново, но не очакват V-образно възстановяване. При рисковия сценарий вероятно ще се стигне до нови карантинни мерки, които ще повлияят негативно на бизнеса.

"Очакваме глобалната икономика да изпадне в рецесия тази година. Ще бъде по-силна, от това, което сме виждали през последните години. Големите икономики в Европа - Германия, Франция, Италия, Обединеното кралство ще отчитат дълбоки рецесии, дори двуцифрени спадове и това ще се отрази на икономиките на страните от Централна и Източна Европа. Много държави тук отчитат през 2017 и 2018 големи ръстове на брунтните си вътрешни продукти. През 2020 г. ще видим обратното - с около 5,8% ще спадне БВП в страните от Централна и Източна Европа", уточни Шилевич.

По думите му дори да има леко икономическо подобрение през втората част на годината, това няма да промени рецесията.

Той уточни, че страните от региона ще бъдат засегнати и от спадовете в големите световни икономики като САЩ и Китай. "Китайската икономика намалява с над 6% през първото тримесечие на годината. Това е най-слабият резултат от 1976 г. насам. В САЩ пък се отчитат най-големите икономически спадове от Втората световна война насам", поясни икономистът.

"Covid-19 е най-големият проблем сега, но не забравяйте търговската война между САЩ и Китай. През последните дни ни беше напомнено за нея. Появиха се отново пререкания в отношенията между САЩ и Китай", обясни Шилевич.

Автомобилният сектор

"Говорейки за глобалния мащаб на икономическото въздействие на пандемията, е важно да погледнем автомобилния сектор. Що се касае до страните от Централна и Източна Европа, миналата година, още преди пандемията, наблюдавахме спадове в продажбите на автомобили. През първото тримесечие на 2020 г. продажбите на нови автомобили също спаднаха в САЩ и Китай, в сравнение с първото тримесечие на 2019 г. и първото тримесечие на 2018 г. Това ниво важи за повечето икономики. В Централна и Източна Европа имаме двуцифрен спад на продажбите на автомобили. Можем да кажем, че през втората половина на годината ще има икономическо подобрение, но не можем да кажем това за автомобилния сектор. Те ще имат доста трудни месеци напред. Това се отразява и на лизинговите компании и всички, свързани с автомобилостроенето", уточни Шилевич.

Икономика и безработица

"Поглеждайки икономиките на страните от централната и източната част на Европа, не можем да не споменем основния търговски партньор - Германия. Германският БВП отчете спадове от 2,2% през първото тримесечие на годината, което е по-малко от средното за еврозоната от 3,8%. Най-засегнати в Германия бяха продажбите на дребно и машинният сектор. Най-големият победител там е фармацевтичният сектор, който обърна отрицателните спадове от преди пандемията в положителен разцвет".

Шилевич допълни, че вероятно ще наблюдаваме повишени нива на безработица във всички държави от региона. "В Румъния и Хърватия очаквам безработицата да достигне над 10%", каза той.

В индустриалното производство най-засегнатата страна в региона е Словакия с 20% спад в сектора. В България въздействието върху производствения сектор е спад от 7% заради пандемията.

Най-големият спад на БВП в страните от региона през първото тримесечие на 2020 г. е в Словакия - 5,4%, в сравнение с 3,3% за ЕС. В България и Румъния има увеличение на БВП за първото тримесечие на година с 0,3%.

България

"В България най-голям спад заради пандемията се наблюдава в сектора на услугите - над 30%, следван от този при продажбите на дребно, промишлеността и потребителските стоки. От страните в региона и спрямо средното за ЕС, в България има най-голям спад на продажбите на дребно през март 2020 г.", уточни Шилевич.

Освен това в сравнение със страните от Централна и Източна Европа, България има най-ниската готовност за отговор на здравната система при подобни ситуации, но и най-големите разходи за здравеопазване - над 8% от БВП.

✓ „Мениджър на годината 2020“ – кандидатстването започна

За тринадесета поредна година най-престижният конкурс за висши бизнес ръководители в България ще отличи лидерите, които създават, прилагат и утвърждават добри управленски практики, включващи високи етични стандарти и обществена отговорност.

Екипът на списание „Мениджър“ си поставя задачата да открои ролята на визионерите в бизнеса у нас в най-трудната икономическа среда за управление на екипи, проекти и финанси, която познаваме след промените. Среда, която повече от всякога изисква смели мениджърски решения, внимание към служителите и проява на социална съпричастност.

Традиционно конкурсът ще се проведе в три етапа, в които участниците ще бъдат оценявани по методология на „Делойт България“, специално създадена за „Мениджър на годината“.

Етапът на кандидатстването включва критерии за допустимост и предоставяне на документи. Бизнес организацията, която участниците ръководят, трябва да има поне 20 млн. лв. оборот или 50 души персонал; да управляват компанията от поне две години и поне 6 месеца годишно да пребивават в България.

Във втория етап се оценяват финансовите резултати и добрите управленски практики от последните три финансови години – 2017, 2018 и 2019 г. Финансовите резултати се сравняват с резултатите на основните конкуренти в бранша. Излъчват се десет финалисти.

Третият етап е за оценка на личностните характеристики на финалистите и техните индивидуални качества. Те се определят в аспектите лидерство, предприемачество, стратегическа ориентация и аналитичност, управление на хора и управление на ресурси. Екипите на „Делойт България“ провеждат интервюта с всеки финалист, с пряко подчинени и

партньори и изготвят 360-градусова оценка, чрез която се формира финалният сбор. Обществен съвет от личности с безукорен авторитет валидира оценките.

И през 2020 г. всеки участник в конкурса ще подпише Етичен кодекс, обобщаващ ценностите, принципите и отговорните бизнес практики, които градят и поддържат култура на почитеност. Подписвайки кодекса, всеки бизнес лидер декларира, че води бизнеса си честно, прозрачно и прилага добри управленски практики.

Мисията на конкурса „Мениджър на годината“ да представя обективно и достойно лидерите в бизнеса остава непроменена. За нас е важно успехите на мениджърите да стигат до широката общественост, да вдъхновяват и да показват пътя напред. Затова екипът на списание „Мениджър“ започва подготовката на телевизионен проект, който ще бъде посветен на финалистите, победителя и партньорите в тазгодишното издание на конкурса. Историите и предизвикателствата, които срещат най-успешните мениджъри у нас, ще бъдат представени в документален филм, който през ноември 2020 г. ще бъде излъчен в националния ефир на bTV.

Бъдете част от това преживяване!

Кандидатствайте или номинирайте вашия изпълнителен директор до 26 юни 2020 г.

Регистрирайте се в [сайта на конкурса](#), за да получите формуляр за участие.

Попълнените документи се приемат на konkurs@manager.bg.

✓ 2020 година – повратната точка в историята на Европейския съюз

В последните 2 месеца от края на март насам, Европейският съюз става свидетел на събития, за които дори не е предполагал в началото на годината.

Заседнали с времето табута се разпадат, докато събития или иновации, чакани десетилетия наред, се случват в рамките на няколко седмици.

Пандемията от Covid-19 постави на сериозно изпитание здравната, социалната и икономическата системи на Съюза. В някои държави членки, такива последици не са наблюдавани от Втората световна война насам.

Но 2020 година ще бъде запомнена и като годината, в която Европейският съюз взе безпрецедентни решения, за да направи всичко възможно да остане обединен, конкурентноспособен и солидарен.

За последните 2 месеца ЕС претърпя сериозни промени, целящи справянето на държавите членки с кризата, които са много по-амбициозни от първоначално предвидените такива в плана на новата Европейска Комисия на Урсула фон дер Лайен

Едва преди малко повече от 3 месеца - в средата на Февруари, всички държави членки дърпаха въжето към себе си, искайки от всичко по много, докато плащат по-малко. От 13 май, когато ЕК обяви първоначалните мерки за справяне с пандемията, тази ситуация се промени коренно. Над 3 трилиона евро (което е 3 пъти повече от средствата от плана Маршал) бяха мобилизирани, 2 трилиона от които за директна помощ на бизнеса в държавите членки.

Така се направиха жизненоважните за Съюза изводи, че е необходим балансиран бюджет и добро управление на прекомерния публичен дълг. Трябва да се помисли как да се предотврати неустойчив дисбаланс на вътрешния пазар на ЕС и да има решение за разделенията между държавите, които разполагат с ресурси за намеса, и тези, които не разполагат.

Едва преди 10 години издаване на общ дълг, насочен през европейския бюджет, който да се използва като безвъзмездна помощ за най-засегнати държави членки и сектори, с ясна цел да се възстанови икономиката на Съюза, бе немислима идея.

Сега, 70 години след декларацията на Шуман, канцлерът на Германия Ангела Меркел и президентът на Франция Еманюел Макрон обявиха съвместния план за спасяване на Европа и европейския проект.

Със сигурност има още дълъг и неравен път. Окончателните ангажименти ще трябва да бъдат по-съществени, а тежките преговори трябва да доведат до нова серия баланси.

Все пак остава ясно, че сме свидетели на безпрецедентен вятър на промени, подкрепян от нови политически енергии и сближаващи се социални сили.

Ето защо съм уверен, че между сега и края на юни ще бъдат консолидирани важни избори за нашето бъдеще и че шестмесечното германско председателство на ЕС, започващо от 1 юли, ще може да ни води през тази неизследвана територия, представляваща част от Ренесанса на Европа.

Духът на нашите основатели, със силен акцент върху концепцията за солидарност, може да се усети както никога досега. Сигурен съм, че Аденауер, Де Гаспери и Шуман биха се зарадвали да видят как идеите им продължават да дават плод: цялото наистина е по-силно и проспериращо от сбора на неговите части.

Из записките на Лука Жайе, председател на Европейския икономически и социален комитет, цитирани от [Euractiv](#).

✓ Двойният удар, който заплашва да трансформира международната търговия

Световната търговия се понижи с 4.3% на годишна база през март, докато отмяната в реално време на превозите на товари навежда на мисълта, че най-лошото може да настъпи. По този начин глобалната търговия търпи двоен удар, който може да доведе до ново разбиране на търговията със стоки и услуги. От една страна, той търпи естествения удар, произтичащ от много дълбока икономическа криза, но от друга страна, той също е жертва на тенденция (деглобализация), която може да стане много силна в резултат на пандемията на коронавирус. Тази трансформация би могла да попречи на възстановяването в краткосрочен план (международната търговия и БВП са тясно свързани), но в средносрочен и дългосрочен план може да има определени предимства, пише [eleconomista.es](#).

Последните данни за световната търговия за март показват значителен спад в обема на търговията, особено в Евразоната, където се наблюдава спад от -9% на годишна база (вътрешна и външна търговия в Евразоната), както беше

публикувано от Службата за икономически анализ на Холандия, която традиционно обработва данни за международната търговия.

Обемите на търговията в САЩ също намаляха със значителните -5,2% на годишна база, но азиатската търговия показва силен месечен отскок (положителната нота), който е последователен след постепенното възобновяване на Китай през март. В бъдеще обаче този отскок е малко вероятно да осигури значително облекчение на световната търговия, обясниха в съобщение експерти на ING.

Има и други фактори, които вредят на международната търговия. „Краткосрочните защитни мерки за медицинските продукти и политиките за заместване на вноса могат да нарушат веригите на доставки във фазата на възстановяване и също да забавят възобновяването на дейността“, предупреждават от Allianz. И припомнят, че през 2019 г. търговският спор между САЩ и Китай, заедно с рецесията на индустриалния сектор, извади около 300 000 милиона долара от световната търговия.

Анализаторите на Deutsche Bank коментират в документ за международната търговия, че „коронавирусната криза може да доведе до реорганизация на световните вериги, поне в някои сектори. Опитите на няколко държави да върнат някои от своите фабрики, разпръснати по света, на родна почва, могат да генерират значителни промени в търговските потоци и в цените на крайните стоки и услуги“.

Икономистите на германската банка са по-малко песимистични от тези на Allianz. Въпреки че в краткосрочен план това преместване на производствените пунктове може да се окаже „дразнешцо“ за икономиката, в средносрочен план те могат да създадат ново глобално равновесие, което подобрява пазарите на труда в някои развити страни.

„Коронавирусната криза ни даде добър урок. Ефективните пазари са силно уязвими от непредвидени събития. След тази криза основните производствени линии, вероятно не само в медицинския сектор, могат да бъдат репатрирани или поне преместени близо до националните граници на развитите икономики“, казват икономистите от Deutsche Bank.

Достигането на балансирана или междинна точка между днешните глобални вериги (разпространени в целия свят) и пълното репатриране на производствените линии ще бъде от ключово значение. Подобна промяна в производствените линии би намалила и потенциалните икономически последици от световните търговски спорове и вероятно ще сведе до минимум глобалния отпечатък на CO₂.

✓ **Русия е внесла повече петрол в Китай от Саудитска Арабия през април**

Русия е изпреварила Саудитска Арабия през април и е станала най-големият доставчик на петрол за Китай, съобщават от ТАСС, цитирани от БТА.

През април Русия е внесла на китайския пазар 7,2 млн. тона черно злато или 1,75 млн. барела дневно спрямо 1,49 млн. барела дневно през април 2019 година.

Китайският петролен внос от Саудитска Арабия през същия месец се е равнявал на 1,26 млн. барела дневно, което е спад с 18 процента на годишна основа, сочат данни на китайските митници.

Вносът на петрол в Китай през периода януари-април 2020 г. се е увеличил с 1,7 процента спрямо същия период на миналата година, тъй като китайските рафинерии са купували големи количества, възползвайки се от поевтиняването на петрола, отбелязва Ройтерс.

Според анализатори през май китайският внос може да достигне до 12,7 млн. барела дневно, като Пекин внася рекордни количества от ОПЕК. Очаква се и първата от ноември партида петрол от САЩ.

Сега

✓ **Топлофикациите ще обявят до 15 юли колко ще възстановят на абонатите**

Ще има връщане на пари, но не под формата на средства, а чрез прихващане във фактурите, обясни шефът на КЕВР Иван Иванов

В средата на юли топлофикациите на природен газ трябва да обявят сумите, които ще възстановят на абонатите заради поевтиняването на синьото гориво след новите договорености между "Булгаргаз" и Газпром.

Това ще стане със задна дата от август миналата година до края на март 2020 г. чрез изравнителните сметки за изминалия отоплителен сезон, съобщи пред БНТ председателят на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) Иван Иванов. Ще има връщане на пари, но не под формата на средства, а чрез прихващане във фактурите, посочи той.

Става въпрос за 65 млн. лв. надвзети от топлофикациите в страната заради разликата в цената на природния газ, която поевтиня със задна дата от август миналата година, но през последните 8 месеца на отоплителния сезон е била фактурирана по старите по-високи ставки. Само "Топлофикация-София" е надвзела 48 млн. лв.

В следващите три дни всички топлофикационни дружества трябва да подадат своите отчети в КЕВР за това каква топлинна енергия и какво количество са произвели. На тази база в 7-седмичен срок от регулатора ще изчислят точно какви суми ще бъдат възстановени.

За абонатите на прогнозен отчет, които са 94% от всички потребители, това ще стане в изравнителните сметки, които трябва да са готови в средата на юли. Има и нов срок за обжалване, който е в края на август.

"Когато сумата, която трябва да се възстанови е по-голяма от тази, която по начало е в изравнителната сметка, в следващата месечна прогнозна сметка топлофикациите трябва да се изчистят своето заплащане към крайните потребители", обясни Иванов.

✓ САЩ спират газопровода „Северен поток 2“ с нови санкции

Новите процедури ще бъдат подкрепени както от демократите, така и от републиканците, твърди посланик Ричард Гренел

Конгресът на САЩ може да приеме нови санкции срещу газопровода „Северен поток 2“, въпреки предизборната кампания, която би трябвало скоро да започне в страната. Това заяви американският посланик в Германия Ричард Гренел, пише руското издание "Известия", цитирана от [Агенция Фокус](#). Доскоро Гренел беше временно изпълняващият шеф на американското разузнаване.

Новите санкции ще бъдат подкрепени както от демократите, така и от републиканците, заяви още дипломатът. По този начин проектът може да бъде приет съвсем скоро.

Целта на новите санкции ще бъде да се предотврати пускането в експлоатация на тръбопровода, макар Гренел да не уточни как ще се осъществи това. Известно е обаче, че една от възможностите може да бъде налагането на глоби за компаниите, осигуряващи техническа поддръжка на газопровода.

Германската федерална агенция отказа искането на компанията Nord Stream 2 AG Берлин да премахне проекта "Северен поток-2" от газовата директива в ЕС. Според правилата, приети в ЕС, компанията, която добива не може едновременно и да притежава газопровода, по който тя се движи.

В резултат на това германският регулатор препоръча на Nord Stream 2 AG да разреши всички належащи въпроси в съда. Позицията на Федералната агенция беше разкритикувана в Бундестага. Клаус Ернст, ръководител на правителствената комисия по икономическите и енергийните въпроси, заяви, че подобно поведение във връзка с такъв голям проект е тревожен знак.

От своя страна руският външен министър Сергей Лавров заяви, че въпросът за завършването на строителството на газопровода „Северен поток-2“ ще бъде разгледан от правна гледна точка.

Газопроводът "Северен поток 2" се изгражда от Русия до Германия по дъното на Балтийско море. Целта му е да се осигури директна доставка на газ от Русия до Европа.

[Cross.bg](#)

✓ Днес и утре са националните кръгове на олимпиадите

При засилени мерки за дистанция и дезинфекция днес и утре ще се проведат националните кръгове на олимпиадите, които бяха отложени заради коронавируса, съобщиха от Министерството на образованието и науката.

От 8 часа днес ще се проведе националният кръг на олимпиадите по „Математика“, „Химия и опазване на околната среда“, „География и икономика“, „Астрономия“, „Философия“, „Информационни технологии“, английски, руски, испански и италиански език. Олимпиадите по немски и френски език ще започнат по-късно през деня – в 14 часа.

Също от 8 часа, но утре, ще бъдат олимпиадите по „Български език и литература“, „Математическа лингвистика“, „Физика“ и „Информатика“, „Знам и мога“, „Гражданско образование“ и „Техническо чертане“, а от 14 часа – по „История и цивилизации“ и „Биология и здравно образование“.

Олимпиадите ще се провеждат при засилени мерки за дистанция и дезинфекция, залите ще се проветряват, в сградите няма да се допускат лица с проява на остри заразни заболявания. Преди началото на състезанията директорите ще инструктират учениците да спазват изискванията за лична хигиена.

✓ Льо Дриан: Светът след пандемията ще е голямо завръщане на Европа

"Надявам се, че светът след пандемията ще бъде свидетел на голямо завръщане на Европа", заяви вчера френският министър за Европа и външните работи Жан-Ив Льо Дриан.

Той смята, че Европа трябва да затвърди „своя суверенитет“ и да възстанови „своята автономия“.

„Мисля най-вече за автономията в здравеопазването, която беше особено чувствителна по време на тази криза, но и за автономията в хранителния сектор“, обясни Льо Дриан.

Френско-германската инициатива за план за възстановяване от 500 милиарда евро е събитие, което откри няколко точки, като „необходимостта от европейски суверенитет в здравеопазването – както в областта на превенцията, така и в областта на производството и на научните изследвания“, допълни той.

В тази връзка Жан-Ив Льо Дриан заяви, че е „важно и от съществено значение да има френско-германско споразумение за определяне на условията на живот“. Той смята, с оглед на неподготвеността на определени европейски страни, „че силата на посланието от тази френско-германска инициатива ще промени нещата“.

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Сутрешен блок“

- Политика и здравна система - д-р Даниела Дариткова от ГЕРБ;
- Още един лекар след среща с коронавируса - д-р Хасан Адемов от ДПС;
- В началото на летния сезон: как ще се спазват мерките в хотелите?;
- Дистанционно електронно гласуване - детайлите от говорителя на ЦИК Александър Андреев;
- В село Ясеновец: учениците ще бъдат тествани, преди да се явят на матура.

БТВ, "Тази сутрин"

- Опасно ли е лечението с хидрохлорохин и защо Световната здравна организация (СЗО) спря изпитанията с лекарството?;
- Шофьор без книжка блъсна майка и дете на пешеходна пътека - какво ще е наказанието?;

- Как се стигна до поредното разкопаване на дюни по българското черноморие?;
- Протести и политически амбиции - гост Мая Манолова;
- Колко европейски средства ще получи България за преодоляване на ковид кризата? Коментар на евродепутатът Радан Кънев;
- Каква беше последната мечта на Стефан Данаилов - разговор с неговата племенница Росица Обрешкова.

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

в. 24 часа - Обръщане на тренда! Хората с нова работа повече от новите безработни;

в. Труд - Лавина пациенти към болниците;

в. Телеграф - 71 БГ фирми ни пазят от коронавируса;

в. Монитор - Икономиката завъртя, с 50% прогнозира пълнен рестарт през юли.

Водещи заглавия на вътрешните страници

в. 24 часа - У нас париите против избори от вкъщи, в Австрия гласуват по пощата, Русия също го въвежда;

в. 24 часа - Родителите се уплашиха, не пуснаха децата на детска градина, в Пловдив най-нетърпеливи, върна се всеки трети малчуган;

в. Труд - Едва 1/3 от децата влязоха в забавачките;

в. Труд - Само 17% от плажовете ще са безплатни;

в. Телеграф - Божков черни държавата и с афера с ритон;

в. Телеграф - Без глоби за артистите, отказали да играят от страх;

в. Монитор - 10 нови случая на COVID -19, без починали от вируса;

в. Монитор - 171 села у нас обезлюдени, 446 с под 10 жители.

Водещи интервюта

в. 24 часа - Петър Кънев, председател на комисията по икономическа политика и туризъм: При всяка криза и бизнесът, и хората се обръщат към държавата - нищо страшно! В целия свят е така;

в. Труд - Проф. Димитър Йончев, експерт по национална сигурност пред "Труд": Заболелите в света са 5 милиона, но уплашените - 5 милиарда;

в. Телеграф - Ваня Аврамова, зам. директор на Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий": COVID-19 усили жаждата за четене;

в. Монитор - Лука Жайе, председател на Европейския икономически и социален комитет: Грижата за здравето трябва да е ключова при възстановяването на Европа.

Водещи анализи

в. 24 часа - Долу ръцете от кирилицата! България е била империя 500 г. преди Русия;

в. Труд - България може да спечели от зелената сделка;

в. Телеграф - Агент Сашо на ДС - новата шантонерка на олигарха Божков;

в. Монитор - Дигиталното село или панацея за оцеляване.

✓ Предстоящи събития в страната на 27 май

София

- От 09.00 ч. ще се проведе редовно заседание на Народното събрание.
- От 10.00 ч. министър-председателят Бойко Борисов и членовете на Министерския съвет ще проведат чрез видеоконферентна връзка редовно правителствено заседание.
- От 11.30 ч. в Посолството на Куба в София ПП АБВ ще връчи на кубинския посланик Декларация за сваляне на санкциите срещу Куба.
- От 12.30 ч. кметът на София Йорданка Фандъкова ще провери строителството на новата детска градина в Нови Искър.
- От 13.30 ч. в сградата на ВСС Прокурорската колегия ще проведе заседание.
- От 14.30 в зала 3 на Народното събрание на пл. пл. "Княз Александър I" №1 Комисията по външна политика ще проведе блиц-контрол с вицепремиера и министър на външните работи Екатерина Захариева.
- От 14.30 ч. в зала 238 на Народното събрание на пл. пл. "Княз Александър I" №1 Комисията по правни въпроси ще проведе блиц-контрол с министъра на правосъдието Данаил Кирилов.
- От 16.00 ч. в зала 456 на Народното събрание на пл. пл. "Княз Александър I" №1 Комисията за българите в чужбина ще проведе заседание.

***

Благодеевград

- От 11.00 ч. в зала „22-ри Септември“ на Община Благоевград председателят на Общински съвет Андон Тодоров ще даде пресконференция.

***

Бургас

- От 09.00 часа в сградата на Спортна зала „Бойчо Брънзов“ Общински съвет – Бургас ще проведе десетото си редовно заседание.

***

Садово

- От 10.00 часа в сградата на Община Садово президентът Румен Радев ще проведе среща с кмета Димитър Здравков. От 10.45 часа държавният глава ще посети Института по растителни генетични ресурси „Константин Малков“ – Садово.